

A
rom. kath. főgymnasium Tekintetes
Igazgatóságának

A SZÉKELYUDVARHELYI

MAGY. KIR. ÁLLAMI

FŐREÁLISKOLA

XXVIII. ÉVI

ÉRTESITŐJE

AZ

AZ 1898—99. ISK. ÉVRŐL.

KÖZLI:

DR. SOLYMOSSY LAJOS,

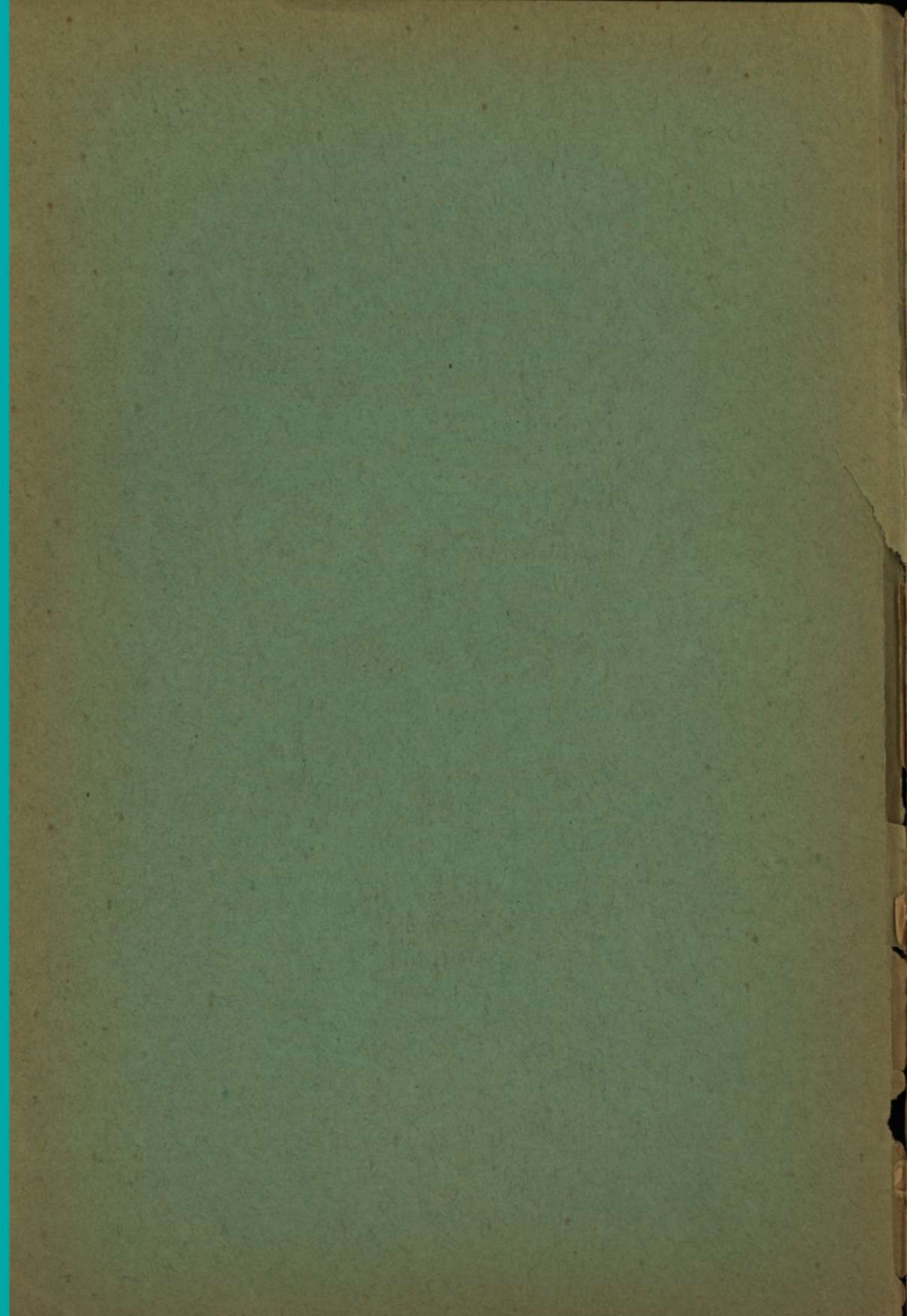
KIR. IGAZGATÓ.

SZÉKELY-UDVARHELYTT

NYOMATOTT BECSEK D. FIA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1899

A SZÉKELYUDVARHELYI

MAGY. KIR. ÁLL.

FŐREÁLISKOLA

XXVIII. ÉVI

ÉRTESITŐJE

AZ

AZ 1898—99. ISK. ÉVRŐL.

KÖZLI:

DR. SOLYMOSSY LAJOS,

KIR. IGAZGATÓ.

SZÉKELY-UDVARHELYTT
NYOMATOTT BECSEK D. FIA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1899.

42952

I.

Adatok az iskola történetéhez.

A beiratások az 1898—99. tanévre 1898. szeptember 1—3. napjain eszközöltettek.

Beiratott 152 rendes tanuló és 2 magántanuló. A beirt tanulók száma 3-al volt kevesebb, mint a megelőző tanévben. Az év folytán kilépett 7 tanuló.

A tanév szeptember 5-én d. e. nyitattott meg az igazgató által az ifjúsághoz intézett beszéddel, mely után a tanulók saját osztályaikba menvén, osztályfőnökeik által figyelmeztettek az iskolai szabályokra s közöltetett velök az órarend.

A tanítás szeptember 5-én d. u. kezdődött meg s tartott június végéig.

Tanári testület. A tanári testületben a folyó tanévben a következő változások történtek: *Tompa Árpád* r. tanár saját kérésére a nagymélt. vall. és közokt. miniszteriumnak 1898. évi 64058. sz. rendeletével a nagyszébeni állami főgymnasiumhoz helyeztetett át hasonló minőségben.

Helyére ugyanezen rendelettel *Demjanovics Andor* okleveles tanárjelölt neveztetett ki helyettes tanári minőségben.

A fegyelmi állapot az egész iskolai év alatt jó volt. A fegyelmezés azért is könnyű, mert a tanulók jelentékenyebb része, majdnem fele, az intézettel kapcsolatos internatusban lakott, ahol szigoru felügyelet alatt állottak.

Az egészségi állapot jó volt.

Az intézet összes növendékeit, de főképen az internatusban lévőket, ez évben is dr. *Ráczkövy* Sámuel orvos ur részesítette a szükséges orvosi segélyben. Az igazgatóság e helyen is hálás köszönetet mond szives fáradozásáért.

Az előírányzott tananyag, az utasítások s a helyi tanterv szemmel tartásával bevégeztetett.

Tanulóink közül a *latin* nyelvet 4 tanfolyamon 25-ön tanul-
ták. E tanfolyamok közül az I. és IV. tanfolyamot *Jánosy Péter*
r. kath. főgymnasiumi tanár, a II. és III. tanfolyamot *Szabó Árpád*
ev. ref. főgymn. tanár vezették.

A zenét és éneket is elismerésre méltó buzalommal és jó
eredménnyel mivelték tanulóink, *Morascher* Hugó zenetanár veze-
tése alatt. A zenekarnak 22 működő tagja volt. Az énekkarnak
123 tagja volt.

Az Önképző kör. Az intézet kebelében alakult »Eötvös Jó-
zsef önképzőkör« ez évben is folytatta eredményes működését
Nosz Gusztáv r. tanár vezetése mellett. Tagjai voltak a VII. és
VIII. oszt. növendékei, mint rendes tagok és az V. és VI. oszt.
növendékei mint pártoló tagok. Az önképzőkör tagjai a napi ese-
mények és a szakirodalom figyelemmel kísérelhetése végett olvasó-
egyletet alakítottak, ahol az igazgatóság által engedélyezett napi-
lapokat, szépirodalmi és szaklapokat olvastak, az olvasásra kijelölt
időben.

Kirándulás. A pünkösdi ünnepek alkalmával a IV—VIII. o.
tanulók közül 46-an *Hlatky Miklós*, *Nosz Gusztáv*, *Demjanovics*
Andor és *Ferencz Tivadar* tanárok felügyelete és vezetése alatt
kirándulást tettek Brassóba s onnan Sinajába. Brassóban megte-
kintették a *Scherg-féle* posztógyárt, a kénsav- és műtrágya-gyárt,
a *Czell* és *Társa* sörgyárát *Derestyén* s a város nevezetesebb
magán- és nyilvános épületeit. Fölmentek a »Czenken« fölállított
milleniumi Árpád-émlékoszlophoz is s ott hazafias ének- és be-
széddel rótták le nemzeti érzelmeiket.

Nem feledkeztek meg ama nagy férfi emlékeről se, aki az
első könyvnyomdát hozta be bérczes hazánkba s mint ihletett
apostol terjesztette az új hit tanait.

Hazatérő utjokban megállottak Segesváron s ott koszorú
költőnk szobránál méltatták ifju hévvel a dicsőnek emlékét s fe-
jezték ki hazafias érzelmeiket. Elszavalták a költő egyik legszebb
költeményét: »Egy gondolat bánt engemet« s megkoszorúzták
szobrát.

Ez élvezetes és tanulságos kirándulás sikerét első sorban

Rombauer Emil kir. főigazgató brassói főreáliskolai igazgató urnak köszönhetjük, aki a legnagyobb szíveséggel s odaadással készített tanulóink ott tartózkodása idejére programot, gondoskodott előnyös ellátásukról és elszállásolásukról, szóval mindent megtett, amit a siker biztosítására jónak és szükségesnek gondolt. Kész örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy ez uton is a magam s a kirándulásban részt vett tanulók nevében hálás köszönetemet fejezzem ki ő nagyságának.

Köszönettel tartozom továbbá azon tanár uraknak is, a kik az egyes gyárak megtekintésénél szíveskedtek kalauzolni s szakszerű ösmertetésekkel támogatni tanítványainkat.

A Sinaiba való kirándulás alkalmával Áronsohn Henrik ur, brassói lakos, volt kirándulóink nagy segítségére, a mennyiben a szomszédos állam szokásaival ösmeretes lévén, nagymértékben megkönnyítette az átrándulást s ezért e helyen is készséggel fejezem ki köszönetemet.

E nagyobb kiránduláson kívül a természetrajz tanára és a torna tanára kisebb kirándulásokat rendeztek.

Az évről vizsgálatok június 16—24 között tartattak meg. A VIII-ik osztályt végzetek osztályvizsgálata május 13-án volt. Az érettségi írásbeli vizsgálatok május 15., 16., 17. és 18. napjain folytak le. A szóbeli érettségi vizsgálat június 12-én tartatott meg nagyságos *Kuncz* Elek kir. tanácsos, tankerületi főigazgató ur elnöklété alatt, nagyságos dr. *Harasztli* Gyula miniszteri biztos ur jelenlétében.

Az intézet látogatói. *Kuncz* Elek kir. tanácsos, tankerületi kir. főigazgató ő nagysága két ízben látogatta meg intézetünket, első alkalommal november 11., 12., 14. és 15. napjain, mikor rendes hivatalos látogatását végezte. Behatóan megfigyelte a tanárok tanítási eljárását, a tanulók előmenetelét. Megnézte az intézet szertárait s tudomást szerzett az egyes szertárak, valamint a tanári és ifjusági könyvtárak gyarapodásáról. Figyelemre méltatta az internatust s meggyőződést szerzett az abban lévő rendről, a tanulók ellátásáról.

Tapasztalatairól november 15-én saját elnöklété alatt tartott gyűlésen közölte észrevételeit s tette meg jóindulatu megjegyzéseit, teljes meglegedését fejezván ki a látottak és tapasztaltak felett.

Másodizben június 12-én volt szerencsénk ő nagyságához, a mikor a szóbeli érettségi vizsgálatot tartotta meg.

Helyi ösztöndíjak. A *Dávid* Antal Mózes-féle alpból a nagym. vallás- és közoktatási miniszterium 13919—1899. sz. a. 375 frtot utalványozott, mely összegből 12 székely származású, szorgalmas és jómagaviseletű tanuló részesült segélyben és pedig 50 frtot kapott Várterész Jenő VIII. oszt.; 35 frtot Szabó Ignác VI.; 30 frtot kapott Balázs Jenő VI., 25 frtot kapott Keresztes Mihály VI.; 20 frtot kaptak: Laiber Dénes V., Horváth Rezső, Káli Albert, Loschdorfer Kálmán, Nagy Gyula, Szakács József VI. és Szalay Béla VII. oszt. tanulók; 15 frtot kaptak: Bartos Sándor, Szőke Gergely II., Birtalan B. Mózes III., Szakács Károly IV. oszt. tanulók; 13 frtot kapott Tóth Mózes IV. oszt. tanuló, 12 frtot kapott Gagyi Dénes III. oszt. tanuló és végül 10 frtot kapott Szakács Miklós II. oszt. tanuló. A zálogkölcson intézet és betéti pénztár alapítványának kamatait 20 frtot Gagyi Dénes III. oszt. tanuló nyerte el.

Idegen ösztöndíjakat élveztek: a csikvármegyei tanulmányi alpból 150—150 frtot kaptak: *Szabó* András III. és *Barcsay* Árpád IV. o. tanulók. Az »erdélyi kincstári alpból« 60 frtot kapott Loschdorfer Aladár V. o. tan.

Tápiintézeti segélyben részesültek: Benedek Domokos, Di-mény Ferencz, Köhler János, Szabó József I. oszt., Bartos Sándor, Farkas Béla, Szőke Gergely, Zöld Sándor II. oszt., Birtalan B. Mózes, Gagyi Dénes III. oszt. és Tóth Mózes IV. o. tanulók.

Internatus. Az internatusban ez évben 69 tanuló nyert ellátást és felügyeletet. Az évi díj 250, 200, 150, 100 és 75 frt volt, mely díjért a felvett tanulók teljes ellátást, fűtést, világítást és mosást kaptak.

Iskolai ünnepélyek. Iskolánk az elmúlt iskolai évben 4 ünnepélyt rendezett. Ünnepélycinek sorát a fájdalom s mély hazafiui bánat kifejezésének, az oly tragikusan kimúlt Felsőéges királynénk emlékezetének szentelt gyászünnepélylyel nyitottuk meg.

Második ünnepélyt azon alkalommal rendezte iskolánk, hogy Felsőéges Urunk, dicsőségesen uralkodó királyunk 1898. december 2-án ünnepelte uralkodásának 50-ik évfordulóját.

A harmadik ünnepélyt április 11-én s a negyediket június

8-án tartottuk, a koronázás évfordulója, illetőleg az 1848-ik évi törvények szentesítésének félszázados évfordulója emlékére.

Iskolánk jóltevői. A »*Székely Egyesület*« a székelyföldi iskolák segélyezésére szánt összegből 40 frtot juttatott intézetünk részére s azt a tanári kar ajánlatára Bartos Sándor és Szőke Gergely II. oszt. tanulóknak adományozta.

A »*Székelyegyleti első takarékpénztár*« 75 frtot, az »*Udvarhelymegyei takarékpénztár*« 25 frtot juttattak jótékonyági czélokra szánt alapjaikból a tápintézeti alap javára.

Dr. *Ráczkövy* Sámuel orvos ur az általa alapított »Gyógytári segélyalap« javára ez évben is felajánlotta az internátusi tanulók gyógykezeléséért járó 100 frt jutalomdíját.

Fogadják intézetünk nemeslelkű jóltevői e helyen is az igazgatóság hálás köszönetét.

A tanév folyamán a következő fontosabb rendeletek érkeztek:

563. főig. 22139. sz. a. Az 1897—98. isk. év nagyszünidei takarítás és javítási munkálatokra 305 frt 84 kr utalványoztatik.

564. főig. 32704. sz. a. A tanári kar 1000 koronás alapítványáról szóló alapító levél helyben hagyatik.

614. főig. 30285. sz. a. *Dózsa* Jakab r. tanár a IX. fizetési osztály első fokozatába léptetett elő.

615. főig. 33763. sz. a. *Jánossy* Péter és *Szabó* Árpád tanároknak a latinnyelv tanításáért 620 frt 10 kr utalványoztatik.

620. főig. 35497. sz. a. *Hlatky* Miklós r. tanár 5-ik ötödéves pótléka utalványoztatik.

733. főig. 39557. sz. a. *Mihályi* János egy évi próbaidő fenntartásával rendes iskolaszolgává neveztetett ki.

826. főig. 39710. sz. a. *Ferencz* Tivadar h. tanár az 1898—99. tanévre is alkalmaztatik hasonló minőségben.

811. főig. 2464. v. és k. miniszt. elnöki sz. a. a székelyudvarhelyi kir. állami főreáliskola épülete nyilvános középületnek nyilvánítottik.

865. főig. 13002. sz. a. *Miklós* Sándor internátusi felügyelőnek az 1896—97. tanévben teljesített helyettesítésért 372 frt 96 kr utalványoztatott.

955. főig. 55474. sz. a. megengedtetik, hogy a helybeli ev.

ref. főgymnázium ifjúsága az 1898—99. és 1899—1900. isk. években az intézet tornacsarnokát évi 100 frt díjért használhassa.

1011. főig. 55472. sz. a. a latin nyelvnek, mint rendkívüli tárgynak tanításával az 1898—99. isk. évre *Jánossy* Péter r. kath. főgymnasiumi és *Szabó* Árpád ev. ref. főgymnasiumi tanárok biztattak meg.

1089. főig. 64058. sz. a. *Tompa* Árpád. r. tanár saját kérésére a nagyszebeni áll. főgymnasiumhoz helyeztetett át hasonmínóságban s helyére *Demjanovics* Andor okl. tanárjelölt neveztetett ki h. tanári minőségben.

1234. főig. 71987. sz. a. *Demjanovics* Andor h. tanár fizetése utalványoztatik.

1154. főig. 4196. eln. sz. a. elrendeltetik, hogy a megdicsőült Erzsébet királyné Ő felsége emlékezetének évenként november 19-én Erzsébet napján iskolai ünnepély tartassék.

1318. főig. 74466. sz. a. *Nosz* Gusztáv r. tanár megbizatik az 1898—99. tanévben a torna tanításával s évi 352 frt 20 kr dija utalványoztatik.

1352. főig. 68703. sz. a. *Morascher* Hugó a f. tanévre a zene- és énektanításával megbizatik s évi fizetésének részbeni pótlására 100 frt utalványoztatik.

1479. főig. 88856. sz. a. *Nosz* Gusztáv r. tanár véglegesittetik.

75—1899. főig. 91463—1898. sz. a. *Barabás* Jenő r. tanár a IX. fizetési osztály I. fokozatába léptetett elő.

201. főig. 2106. sz. a. *Demjanovics* Andor h. tanár rendes tanárrá neveztetik ki a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába való sorozással.

247. főig. sz. 2106. sz. a. *Demjanovics* Andor r. tanár fizetése utalványoztatik.

266. főig. 10330. sz. a. *Stein* Ábrahám izr. hitoktatónak 50 frt segély utalványoztatik.

275. főig. 10331. sz. a. *Dán* János gör. kath. hitoktatónak 25 frt segély utalványoztatik.

533. főig. 32954. sz. a. függönyök beszerzésére 98 frt utalványoztatik.

536. főig. 34547. sz. a. *Koródi* István iskolaszolga ápril 10-től június végéig betegség miatt szabadságoltatott.

416. »Székely-Egyesület« két jó előmenetelű székely fiu jutalmazására 40 frtot utalványoz.

334. főig. sz. 22208. sz. a. az internatusnak az 1898—99. évre 1300 frt segély utalványoztatott.

382. főig. 27278. sz. a. *Fankovich* Gyula r. tanár ötödik ötödéves pótléka utalványoztatik.

460. főig. 25540. sz. a. A nagyszünidei javítási és tisztogatói munkálatokra 237 frt 17 kr utalványoztatik.

II.

Tanári kar.

Sorszám	Tanár neve	Tanított	Óraszám
1	<p>Dr. Solymossy Lajos, kir. igazgató, tanít 23 év óta. A kémiai szertár őre; az ev. ref. leányiskolaszékének és a felső-leányiskola gondnokságának, valamint a községi iskolaszék tagja; a Kaszinó és az udvarhelyi ker tanári kör elnöke; az EMKE udvarhelymegyei és városi választmányának titkára.</p>	Kémiát az V., VI. oszt.-ban.	5
2	<p>Barabás Jenő, r. tanár, tanít 10 év óta, az V. o. főnöke, a tanári könyvtár őre. A math. és phys. társulat tagja. Tanítja az állami kő- és agyagipari szakiskolában az ábrázoló geometriát, heti 6 órán.</p>	<p>Természettant a VIII. oszt.-ban. Mennyiségtant az V. és VIII. oszt.-ban. Földrajzot a II. oszt.-ban.</p>	18

Sorszám	Tanár neve	Tanított	Óraszám
3	<p>Csehély Adolf, r. tanár, tanít 15 év óta, a VII. osztály főnöke, a geometriai szer-tár öre, az orsz. középiskolai ta-náregylet s a math. és phys tár-sulat tagja.</p>	<p>Ábr. geometriát az V., VII., VIII. oszt.-ban. Mennyiségtant a VII. oszt.-ban. Szépirást az I. és II. oszt.-ban. Rajzoló geometriát a II. oszt.-ban. Gyorsírást mint rendkívüli tárgyat</p>	17
4	<p>Demjanovics Andor, r. tanár, tanít 2 év óta, az I—IV. oszt. könyvtárának öre. A magy. paed. társaság külső-, az udvar-helyi ker. tanári kör, az orsz. kö-zépiskolai tanáregylet, magyar Kárpátgyesület és természettudo-mányi társulat rendes tagja.</p>	<p>Földrajzot a IV. oszt.-ban Történelmet az V., VII. és VIII. oszt.-ban. Bölcsletet a VIII. oszt.-ban.</p>	15
5	<p>Dózea Jakab, r. tanár, tanít 12 év óta, a VI. osztály főnöke, a tanári tanács-kozmányok jegyzője. Az orsz. kö-zépiskolai tanáregylet és a math. és phys. társaság tagja, városi iskolaszéki tag. Tanítja az alsó-foku kereskedelmi iskolában a szántant heti 4 órán.</p>	<p>Mennyiségtant az I., IV., VI. oszt.-ban. Ábrázoló geometriát a IV. és VI. oszt.-ban.</p>	15
6	<p>Fankovich Gyula, r. tanár, tanít 26 év óta, a sza-badkézirajz-szertár öre. Tunitja az áll. felső-leányiskolában és az al-sófoku ipar- és kereskedelmi is-kolában a szabadkézi rajzot heti 6 órán.</p>	<p>Szabadkézi rajzot a III—VIII. oszt.-ban. Rajz. geometriát az I. oszt.-ban.</p>	17

Sorszám	Tanár neve	Tanított	Óraszám
7	<p>Hann Károly, r. tanár, tanít 33 év óta. Az udvarhelymegyei ált. népnevelő egyesület pénztárosa.</p>	<p>Német nyelvet a IV., V., VI., VII., VIII. oszt.-ban. Magyar nyelvet a IV. oszt.-ban. Vallást az ág. ev. vallásuaknak.</p>	<p>15 2</p>
8	<p>Hlatky Miklós, r. tanár, tanít 28 év óta. A III. oszt. főnöke; a term.-tani szertár őre, a meteor. észl. vezetője, az áll. felső leányiskola gondnoksági tagja, tagja a városi és törvényhatósági képviselőtestületnek, mint ilyen, több városi és megyei bizottság tagja; a városi közbirtokosság elnöke; az EMKE udvarhelymegyei és városi, a kaszinó választmányának tagja, igazg. tag a zálogkölcson és int. betéti pénztárnál. A term. tud. társ., az orsz. középisk. tanáregylet, a physikai társulat tagja.</p>	<p>Számtant a II. és III. oszt.-ban. Természettant a III. és VII. oszt.-ban. Rajz. geom. a III. oszt.-ban.</p>	<p>16</p>
9	<p>Molnár Károly, r. tanár, tanít 25 év óta; tandijkezelő, a természetrajzi szertár őre, az ev. ref. iskolaszék alelnöke, az EMKE, kaszinó és a népnevelési egyesület választmányi tagja; tanáregylet, természettudományi társulat s a kolozsvári orv.-term.-tudományi szakosztály és udvarhelymegyei törv. hat. bizottság tagja.</p>	<p>Vegytant a IV. oszt.-ban. Természettudományt az I., II., V., VI. és VII. oszt.-ban.</p>	<p>14</p>

Sorszám	Tanár neve	Tanított	Óraszám
10	<p style="text-align: center;">Nosz Gusztáv,</p> <p>r. tanár, tanít 3 év óta, a II. oszt. főnöke, az ifjusági könyvtárnak, valamint a tornaszertár öre, az ifjusági önképzőkör vezetője. Az orsz. középisk. tanáregylet, az udvarhelyi dalegylet választmányi tagja.</p>	<p>Magyar nyelvet a II., VI., VII és VIII. oszt.-ban.</p> <p>Német nyelvet a II. oszt.-ban.</p> <p>Tornát az I—VIII. oszt.-ban.</p>	18 8
11	<p style="text-align: center;">Pálfy Károly,</p> <p>r. tanár, tanít 26 év óta; az I oszt. főnöke; a magyar unitárius egyház főtanácsának, Udvarhely-megye törv. hat. bizottságának, az igazoló-, nyugdíj- és egészségügyi választmányának és Sz.-Udvarhely város képviselőtestületének tagja, az orsz. középisk. tanáregyesületnek, az udv. megyei ált. népnevelési egylet, az EMKE udvarhely-megyei és városi s a Kaszinó választmányának tagja.</p>	<p>Magyart az I. és III. oszt.-ban.</p> <p>Németet az I. és III. oszt.-ban.</p>	16
12	<p style="text-align: center;">Dr. Szilágyi Albert,</p> <p>r. tanár, tanít 13 év óta, a VIII. oszt. főnöke, a történelmi társulat, a philologiai társaság, a középisk. tanáregyesület tagja.</p>	<p>Francia nyelvet a VI., VII. és VIII. oszt.-ban.</p> <p>Történelmet a III. és VI. oszt.-ban.</p>	16
13	<p style="text-align: center;">Ferencz Tivadar,</p> <p>h. tanár, tanít 2 év óta; a IV. oszt. főnöke.</p>	<p>Magyart az V. oszt.-ban.</p> <p>Franciát a III., IV. és V. o.-ban.</p>	17

Sorszám	Tanár neve	Tanított	Óraszám
14	<i>Dr. Vass Miklós.</i> internatusi felügyelő, okleveles próbaéves tanár, tanít 2 év óta; a magyar tört. társulat és erdélyi muzeumegylet tagja.	Földrajzot az I. oszt.-ban.	3

Hitoktatók: *Vári Albert* kénosi unitárius lelkész, tanította a hittant az unitáriusoknak, hetenként 1 órán.

Dán János nagygalambfalvi gör. kel. lelkész, tanította a gör. keletieket hittanra, kéthetenként 1 órán.

Stein Ábrahám rabbihelyettes, tanította a hittant az izraelita növendékeknek heti 2 órában.

Szolgák: *Kóródi István* rendes szolga és egyszersmind kapus; *Mihályi János* rendes szolga.

III.

A tanárok irodalmi működése.

Csehély Adolf: »Udvarhelymegye népies műiparáról« című tanulmánya megjelent az »Udvarhelyi Híradó« 3., 4. és 5. számában.

Nosz Gusztáv: Irt hírlapi cikkeket. Felolvasást tartott »1848. márczius 15-ike és Petőfi Sándor« cím alatt.

Ferencz Tivadar: »Felcki Miklós életrajza« megjelent a »Székely-Udvarhely« 1898. decz. 18. számában; kisebb közleményeket és könyvismertetést a »Nemzet« részére.

Dr. Vass Miklós: Kornis György levelei anyjához Bethlen Krisztinához (Keresztény Magvető 1898. 5. f.). Kolozsvári ötvös műtörténeti adatok (Erdélyi Múzeum 1899. 4. f.). Kisebb cikkeket irt az »Udvarhelyi Híradó«-ba. Sajtó alatt: »Székely Mózes erdélyi fejedelem élet- és jellemrajza.« Okmánytárral.

IV.

Bevégzett tananyag.

I. Osztály.

Osztályfőnök: *Pálffy Károly*.

Magyar nyelv, 5 óra. Tankönyv: Dr. Szinnyei József »Magyar Olvasókönyv« és »Iskolai magyar nyelvtan« I. r. Olvasmányok: Népmesék, hún, magyar és görög mondák, elbeszélések, leírások az olvasókönyv prózai szemelvényéből válogatva. Szavalmányok: A gonosz mostoha. Krisztus és a madarak. Szülőföldem szép határa. A tücsök és a hangya. Az árva. Nyalka huszár. A honvéd tüzér temetése. Téli világ. A vándor fiu. Anyám tyúkjá. Három fiu. A rab gölyö. Halvány katona. Hadnagy uram. Füstbe ment terv. Szülőföldem cz. költemények. Ezek alapján a mondat és mondatrészek; beszédrészek; az ige és névszó teljes alakotana. Szóképzés; szokottabb élőképzők. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat.

Pálffy Károly.

Német nyelv, 5 óra. Endrei Ákos »Német Nyelvkönyv« I. kötetéből tárgyalattak: Die Schule. Einst war ich klein. Die Familie. Wie die Verwandten heißen. Was die Menschen arbeiten. Die Theile des Körpers. Das Haus. Jahreszeiten. Das Schneeglöckchen. Das Vogelnest. Vöglein am Nest. Der Fuchs und der Bock. Das Spielzeug der Riesen. Die Riesen und die Zwerge. Die Geschöpfe der Erde. Seltsames Spazierritt című olvasmányok. Az olvasmányokat részben megelözték, részben nyomon követték a

tanult szókból beszélgetési gyakorlatok. Ez alapon tárgyalattak: Kiejtés, helyesírás, hangsúlyozás. A főnevek egyes és többes alany-, tárgy-, tulajdonító- és birtokos esete. Az igék jelentőmód folyamatos jelene, végzett jelene, elbeszélő multja, végzett multja és folyamatos jövője. A melléknevek fokozása. Az erős, gyenge és vegyes ragozásra tartozó főnevek csoportosítása s ragozásuk begyakorlása. A melléknevek gyenge, vegyes és erős ragozása. Kétketenként egy írásbeli dolgozat.

Pálffy Károly.

Földrajz, heti 3 óra. Tankönyv: Dr. Simonyi Jenő: Földrajz a reáliskolák I. oszt. számára. Földrajzi alapfogalmak, térkép olvasás. Magyarország és a többi európai országok leírása folytonosan gyakorolva a tájékozódást, térképolvasást és szemelőtt tartva a domborzati s éghajlati viszonyok befolyását a lakósok foglalkozására.

Dr. Vass Miklós.

Természetrajz, heti 2 óra. Tankönyv: Paszlavszki »Állattan« I. k. Dr. Borbás Vincze »Növénytan« I. k. Növénytanból: Őszi időszakban: a gyümölcsfajok. Téli időszakban: Fenyők, boróka. Tavasz időszakban: 12 virágos növény ~~g~~ műszavak begyakorlásával, több mediterrán növény. Állattanból: mindhárom időszakban 22 emlős és 4 madár, tekintettel az életmód által előidézett szervezeti átalakulásokra. A rendszerezés elemeinek, a már ismert egyénekből kiindulva, megismertetése. 1 kirándulás.

Molnár Károly.

Számтан, 3 óra. Tankönyv: Suppan Vilmos »Számтан« I. r. Számolás. Tizes számrendszer. Római számok. A négy mivelet egész számokkal. Időszámítás, naptár. Métermértékek, hosszúság-, űr-, súly-mértékek. A tizedes törtek leírása és kiolvasása. A 4 mivelet tizedes törtekkel. Közönséges törtek. Egészek kikeresése állórtból. Vegyes tört átváltóztatása tiszta törtté. Közönséges tört átalakítása tizedestörtté. A törtek egyszerűsítése és kibővítése. Törzs- és összetett számok. Tényezőkre bontás. A számok oszthatósága 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10-el. A legkisebb közös többes és a legnagyobb közös osztó kikeresése. Tiszta és vegyes törtek összeadása, kivonása, szorzása és osztása. Házi dolgozatok mellett havonként egy iskolai dolgozat.

Dózsa Jakab.

Rajzoló geometria, 5 óra. Tankönyv: Suppan Vilmos »Szemléltető geometria« I. r. Planimetria. A vonalak felosztása. A kör

és iv. A szögek nevei. Szögmérték. Szögpárok. Szimmetrikus idomok. A háromszögek, négyszögek és sokszögek. Hasonló és összeillő idomok. A kör. Az egyenes vonalú idomok és a kör területe. Geometriai diszjunktívumok és a tanult idomok rajzolása.

Fankovich Gyula.

Szépíráás, 1 óra. Magyar és német folyóíráás. Csehely Adolf.

Torna, 2 óra. a) Szabadgyakorlatok: állások; fej-, kar-, kéz-, törzs- és lábgyakorlatok; támaszfekvések. Járások, futás, versenyfutás; társas szabadgyakorlatok; labda és más társas játékok. b) Rendgyakorlatok. c) Szergyakorlatok. Magas és távolugrás; mély ugrás; mászó póznán különböző kulcsolásokkal fölmászás; gyűrű- és körhintázás; elemi gyakorlatok a korlátton; lengő kötélugrások stb. Tornajátékok.

Nosz Gusztáv.

II. osztály.

Osztályfőnök: *Nosz Gusztáv.*

Magyar nyelv, 4 óra. Tankönyv: Szinnyei József dr. »Magyar olvasókönyv« és »Iskolai magyar nyelvtan« II. r. Prózái olvasmányok: Erdei kunyhó. Falusi udvar. Este. Hogyan fogott a huszár ellenséget? A koldus gyermek. A Balaton partján. Géza fejedelem megtérése. Szent István király. Korona és kard. Szent László és a kúnok. Nándor-Fehérvár ostroma. Salamon király és a hercegek. Deák Balázs és a kiesett kerékszög. Kálmán és utódai. A magyar kereszties hadjárat. Az arany bulla. (Az olvasókönyvből). A kevély császár. A két hű barát. Egy pár papucs. Jótét helyébe jót várj. Farkas kaland. Szent István és a gyilkos. Leonidas. Nagy Sándor és orvosa. (A nyelvtanból). Költőiek: A pusztá télen. A buvár Kund. Isten hozzád. Éji látogatás. Tavaszszal. A megfagyott gyermek. Szüretünk. Kenyérkő. A rab. Utóbbiak szavalásra is. — A nyelvtan elméleti részéből: A határozók, egyszerű, összetett, többszörösen összetett, összevont és körmondatok. Mondatok összevonása. Hangsúly és szórend. Kéthetenként egy-egy, a tárgyalta köréből vett írásbeli gyakorlat, házi és iskolai váltogatva összesen 17.

Nosz Gusztáv.

Német nyelv, 5 óra. Tankönyv: Jónás J. Németnyelvi tanés olvasókönyve II. rész. A XIX. szakaszok nyelvtani anyagának

teljes feldolgozása következő olvasmányok alapján: Prózaiai: Rűbezahl, Hermann oder Arminius, Schlacht in den katalaunischen Gefilder, Karl der Grosse, Karl der Grosse und Wittekind, Heinrich der Vogler, Island, Glauben und Brauch der Perser. Költőiek: Der Schatzgräber, Der Bauer und sein Sohn. Schwäbische Kunde, Salomon und der Säuann. Der betrogene Teufel. Des Knaben Berglied. Geduld, Hoffnunk. A költőiek teljesen be-tanítottak könyv nélkül is. Írásbeli dolgozatokul szólgáltak a tan-könyvben C) betű alatt közölt egyes magyar gyakorlatok. Két-hetenként egy-egy írásbeli dolgozat, házi és iskolai váltogatva, összesen 17.

Nosz Gusztáv.

Földrajz, 3 óra. Tank.: Laukó A. Egyetemes földrajz, a reális. I. II. osztály számára. Bpest 1887. Európán kívül a többi földrész ismertetése, különös tekintettel a néprajzra.

Barabás Jenő.

Természetrájz, 2 óra. Tankönyv: Paszlavszky »Állattan« II. r. Dr. Borbás Vincze »Növénytan« II. k. Növénytanból: Őszi időszakban: 6 virágos növény, röviden a lombhullató és télizöld erdők fájáról. Téli időszakban: 12 melegvidéki virágos és 6 honi virágtalan növény. Tavaszi időszakban: Paszuly csirázása és rügyek fakadása (kikelet). 6 virágos növény virágának leiratása. Állattanból: 4 alsóbb rendű emlős; 18 madár; 4 hulló; 2 kétéltű; 2 hal; 2 puhatestű; 15 izeltlábu; 1 féreg, szemelött tartva itt is az életmódbeli viszonyokat s azok által előidézett szervezeti változásokat. 1 kirándulás.

Molnár Károly.

Számítan, 4 óra. Kézikönyv: Suppan Vilmos »Számítan« II. r. Számolási rövidítések. A régi hazai mértékek; ezeknek az új mértékekkel való összehasonlítása s egymásra való átszámítása. Korlátolt pontosságú összeadás, kivonás, szorzás és osztás. Az arányosság. A hármasszabály és az idetartozó feladatok megoldása. Az olasz gyakorlat. Az arány és aránylat fogalma. A szá-zalék számítás.

Hlatky Miklós.

Rajzoló geometria, 5 óra. Kézikönyv: Suppan Vilmos »Rajzoló geometria« II. r. A kocka, hasáb, henger, gúla, kúp, a szabályos testek s a gömb leírása, ezen testek felszínének s köbtartalmának számítása. A testek hasonlósága, összeillősége és symmetriája. A síkok és egyenesek abszolút és relatív helyzete. A

lapszög és testszöglet. Geometriai diszitmények rajzolása. Testek és testcombinatiók axonometrikus képeinek és hálójuknak rajzolása.

Csehély Adolf.

Szépírás, 1 óra. Magyar folyóírás és ronde-írás. Lapidáris betűk.

Csehély Adolf.

Torna, 2 óra. Ugyanaz, mint az I. osztályban.

Nosz Gusztáv.

III. osztály.

Osztályfőnk: *Hlatky Miklós.*

Magyar nyelv, 3 óra. Tankönyv: Szinnyei J. »Magyar olvasókönyv«, III. r. Szinnyei J. »Rendszeres magyar nyelvtan«. Olvasmányok: Égi háború. A magyar becsületszó. Hunyadi János. Hunyadi László. Az első török háború. A mohácsi vész. A görög ember lakása. A rómaiak mindennapi élete. Nagy Lajos és a nápolyi hadjáratok. Mátyás király udvara. Egy régi udvarház. Az olympiai játékok. A tűzokádó hegyek. Földindulás. A könyvnyomtatás föltalálása. Köd, fehéj, eső és hó. Japán. Egyptom. Az északi sarkvidékek lakói című prózaiak; Zivatar. Családi kör. Kont. Mátyás anyja. Mátyás király. Mátyás király Gömörben. Az elhagyott lak. Hymnusz. Szózat cz. költemények. A költemények szavalmányul is szolgáltak. Írásbeli doldozat volt 17. Ezek közül 9 házi, 8 iskolai. Tárgyai voltak egyfelől a prózai és költői olvasmányok értelmes tartalom kivonatai s a nyelvtanból eltanultak alkalmazása.

Pálffy Károly.

Német nyelv, 3 óra. Tankönyv: J. Jonás, Deutsches Sprach- und Lesebuch III. és IV. rész. Végzett tananyag: a névszók tana (főnév, melléknév, számnév, praepositio, határozó kötszó). Olvasmányok: Alexanders Jugend. Die Botschaft des Königs Darius. Nlederlage des Quintilius Varus. Attila. Die Schlacht bei Chalnos. Theodorich. Ostgothen in Italien. Die Bremer Stadtmusikanten. Hornröschen (prózaiak). Maley und Malone. Lied eines Armen. Einkehr. Der Glockenguss zu Bresslau. Der todte Soldat. Untreue cz. költemények. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat, összesen 17.

Pálffy Károly.

Francia nyelv, 5 óra. Tankönyv: Hofer Károly: A francia nyelv módszeres tankönyve I. r. A francia olvasás szabályai. A

kiejtés és irás. A beszédrészek az egyszerű és bővített mondat alapján. Az I. II. IV. hajtogatás. A módok. A körülírt hajtogatás. A főnevek neme. A nőnem képzése. A melléknév helye. Az állítmány egyezése az alannyal. *Prózai olvasmányok*: Themistocle, Le corps de l'homme, L'hirondelle. L'âne dans la peau du lion, La moisson, Les vêtements, La souris. *Költői olvasmányok*: L'été, L'araignée et le ver à soie, Le lierre et l'arbuste. Ugyanezek és a L'hirondelle, L'âne stb. cz. olvasmányok könyv nélkül. Párbeszéd a természetről, az étkezésről, az emberi korról, az időről, az időjárásról, a mulatságokról. Hetenkint egy, összesen 25 iskolai do'gozat.

Ferencz Tivadar.

Történelem, 3 óra. Tankönyv: Baróti-Csánky: Magyarország története. 10-ik kiadás. Budapest, 1890. A magyar nemzet története a honfoglalástól a legujabb ideig. Magyarország politikai földrajzának történeti alakulása.

Dr. Szilágyi Albert.

Természettan, 3 óra. Tank. Dr. Schmidt Ágoston: »Fizikai Földrajz.« A testek tulajdonosságai. Az erő és munkája. Az affinitás, cohaesio, adhaesio fogalma. A nehézségi erő és hatása a szilárd, cseppfolyós és légnemű testekre. A hő, fény, mágnesség és electromosság alaptüneményeinek ismertetése. A föld mint világtest. Alakja, méretei, forgása, keringése. A hold. A nap, a naprendszerhez tartozó égitestek. A föld felszine, függélyes és vízszintes tagozata. A föld vizei, légköre, melege. A légkör fénytüneményei. A föld belseje.

Hlatky Miklós.

Számítan, 3 óra. Tankönyv: Suppan Vilmos »Számítan« III. r. Összetett hármasszabályi feladatok megfejtése egységre hozás és aránylatok alkalmazásával. Kamatszámolás köznapi és keeskedelmi alkalmazásokkal; közép kamatláb, határidő számítás; arányos osztás, elegyítési feladatok. Értékpapírok, részvények értékszámítása. Lerovat számítás. Váltók. A hazai és idegen pénzekre vonatkozó általános tudnivalók, értékök kiszámítása. Lánczszabály.

Hlatky Miklós.

Rajzoló geometria, 2 óra. Tankönyv: Krisz Ferencz »Szerkesztő síkmértan.« I. r. Rajzeszközök ismertetése. Pont rajzolása, az egyenes meghosszabbítása; párhuzamos és merőleges vonalak szerkesztése. Műveletek egyenesekkel. A szögekről, műveletek szögekkel, adott nagyságu szögek szerkesztése. A síkidomokról

általában. A háromszög tulajdonságai, fajai, szerkesztése. Négy-
szögek, szabályos sokszögek szerkesztése. Csillagidomok. Az ido-
mok egybevágása és hasonlósága. Egybevágó és hasonló idomok
szerkesztése. Területek átalakítása. *Hlatky Miklós.*

Szabdkézi rajz, 2 óra. Első és második időszakban gyps
minták után. Stilizáló levelek, virágok mint diszitményi motívumok.
Mértani testminták. III. időszak: Különböző stílu egyszerű síkdi-
szitmények. *Fankovich Gyula.*

Torna, 2 óra. Szabad gyakorlatok. Tagszabad gyakorlatok
botok, súlyzók és a nélkül. Rendgyakorlatok. Keltős rendek kép-
zése. Katonai rendgyakorlatok. Szergyakorlatok. Az előbbi osz-
tályban használt szerekhez hozzájárulnak még bak- és lóugrások;
nehezebb gyakorlatok a korlátton és nyujtón. Tornajátékok.

Nosz Gusztáv.

IV. osztály.

Osztályfőnök: *Ferencz Tivadar.*

Magyar nyelv, 3 óra. Tankönyv: Négyessy László »Stiliz-
tika« I. r. Az irány lényege és módozatai. Írásművek. Bel- és kül-
alak. Tényezőik. Verstan. Rhythmus. Hangsúlyos és időmértékes
verselés. Rimtan. Költői olvasmányok: 1. Rozgonyiné. 2.
Erdei lak. 3. Az alföld. 4. A Tisza. 5. A puszta télen. 6. Himfy
dalay. 7. Zsugori uram. 8. Egy szegény asszony könyve. 9. Toldi
Aranytól. — Prózai olvasmányok: 1. A nándorfejevári
győzelem. 2. A magyar ház. 3. Szalonta égése. 4. Hortobágyi
képek. 5. Buda a török alatt. 6. A madárhegy. 7. Kedves talál-
kozás. 8. A magyar faj. 9. Vörösmarty szülői. 10. A hizelgő.

Hann Károly.

Német nyelv, 3 óra. Tankönyv: Jónás János, Deutsches
Sprach- und Lesebuch III. d. és IV. rész. Elvégzett tananyag:
Rendszeres alak- és mondattan. Sajátságos német verstan. Ügy-
iratok szerkesztése. Költemények: 1. Barbarossa. 2. Wilhelm
Tell. 3. Der Alpenjäger. 4. Wanderlust. 5. Die Tanne. 6. Ab-
schiedsworte eines Vaters an seinen Sohn. 7. Hoffnung. 8. Lie-
der aus Wilhelm Tell. — Prózai olvasmányok: 1. Der
hörnerne Siegfried 1—5. 2. Friedrich, Rothbart auf dem Kyff-
häuser. 3. Die treue Freundschaft. 4. Fabeln von Lessing. 5. Die

Produkte der Palmen und ihre Verwendung. 6. Herder an seine Kinder.
Hann Károly.

Francia nyelv, 5 óra. Tankönyv: Hofer K. A francia nyelv módszeres tankönyve. II. rész. Hofer K. Francia olvasókönyv középiskolák alsó osztályai számára. A bővített mondat. A részelő névelő. Az igék és melléknevek vonzata (de és à). A III-ik hajtogatás. A subjonctif. A szenvedő alak. A visszaható igék. A rendhagyó igék, a határozók. Az összetett mondat. Az infinitif, gérondif és particip használata. Szóképzés, szóösszetétel. Prózai olvasmányok: 1. Henri IV. et le paysan. 2. Le deluge de Deucalion. 3. Prométhée. 4. Orphée. 5. Thésée et Crète. 6. Mort d'Égée. 7. Louis XI. -- Költői olvasmányok: Lafontaine: 1. Le Corbeau et le renard. 2. Le loup et l'agneau. 3. Le chêne et le roscau. 4. La feuille. Béranger: et son astnologue. 5. Attila en Gaule. 6. La carte de la Hongrie. 7. Le fleuve et le ruisseau. Könyv nélkül az 1. 2. 3. számúak, továbbá: Le corbeau et le renard. Le loup et l'agneau, La feuille. Hetenkint egy dolgozat, felváltva házi és iskolai, összesen 25 dolgozat.

Ferencz Tivadar.

Földrajz, 3 óra. Tankönyv: Laukó A. Az osztrák-magyar monarchia politikai földrajza, a reáliskola IV. oszt. számára. Az osztrák-magyar monarchia politikai földrajza és Európa államainak ismertetése.

Demjanovics Andor.

Mennyiségtan, 4 óra. Tankönyv: »Algebra középiskolák számára.« Dr. König Gyula I. füzet. Az algebra jelei. Positiv és negativ számok. Összeadás, kivonás, szorzás, osztás egy és többtagu algebrai kifejezésekkel. Tényezőkre bontás, legkisebb közös többes, legnagyobb közös osztó. A négy művelet törtekkel. Algebrai mennyiségek és közönséges számok négyzete és köbe. Mérési haladványoknál az utolsó tag és az összeg kiszámítása. Első foku egyenletek egy ismeretlennel. Egyenletek felállítása számos feladaton gyakorolva. Az aránylatok átalakítása, az ismeretlen kikeresése, aránylatok összetétele. Házi feladatok mellett készítettek havonként egy iskolai dolgozatot.

Dózsa Jakab.

Rajzoló geometria, 2 óra. Tankönyv: Krisz Ferencz »Szerkesztő síkmértan« II. rész. Szerkesztési feladatok a körről. Két kör közös érintői, belső és külső hasonlósági pontok. Az ellipsis,

parabola, hyperbola szerkesztése, húrjai, átmérői, társátmérői. A kúpszeletek érintői. Az epicyclois, hypocyclois és közönséges cyclois szerkesztése. Közönséges, hosszabbított, kurtított evolvensék szerkesztése. Az Archimédész-féle csigavonal. Különböző görbe vonalak szerkesztése. A helyszinrajzolás elemei. A tárgyalt szerkesztések s a helyszinrajzi jelölések rajzolása. *Dózsa Jakab.*

Vegytan, 2 óra. Tankönyv: Balló Mátyás »Elemi vegytan«. A levegő és víz alkatrészeinek leválasztása segélyével a testek osztályozása összetett testek- és elemekre. Az elemek elnevezése, jelzése. A víz összetétele a hidrogén elégetése által; durranógáz és alkalmazása. Jegeczrendszerek. A nem fémek közül azok, melyek a közéletben alkalmaztának s ezek fontosabb hydrogen és oxigen vegyei. A savak: sósav, légenysav, kénsav és phosphorsav. A fémek: kalium, natrium, calcium, magnesium, arany, ezüst, higany, réz, vas, ón stb. A fémekkel egyidejűleg az aljak; az aljak és savak kölcsönösen egymásra hatásából származó vegyületek; a sók. A tűz, lassu égés; fontosabb szénhidrogén és szénhidrát vegyek. Erjedés. Proteinok. *Molnár Károly.*

Szabadkézi rajz, 2 óra. I—II. időszakban: Egyszerű domború ékitmények gyps után. III. időszakban színezett síkdiszitmények. Várday Sz. fali mintái után. *Fankovich Gyula.*

Torna, 2 óra. a) Szabadgyakorlatok. Állások, műjárások. Futás 5—10 perczig. Tagszabadgyakorlatok botokkal és súlyzókkal. b) Rendgyakorlatok. Az I. osztályban gyakoroltakon kívül kettős rendekbe fejlődés és rendekbe szakadozás. c) Szergyakorlatok. Az előbbi osztályokban használt szerekhez hozzájárulnak még a bak- és lóugrások; nehezebb gyakorlatok, a korláton és nyujtón. *Nosz Gusztáv.*

V. osztály.

Osztályfőnök: *Barabás Jenő.*

Magyar nyelv, 3 óra. Névy L. »Rhetorika és olvasmányok a Rhetorikához.« A történet- és regényírás elmélete és történeti fejlődése. Az értekezés elmélete és fajtái. A dráma szerkezetének megismertetésére olvasták és elemezték Schakespeare »Coriolánus« cz. tragoediáját. Olvasmányok voltak: Székely I., Heltay G., Petheő G., Cserey Mihály, Virág B., Horváth M., Szalay L., Salamon

Ferencz tört. műveiből jellemző helyek s részek. A pol. beszédek köréből Deák felirati javaslata. Az akad. beszédek közül: Eötvös emlékbeszéde Szalay fölött. Gyulay emlékbeszéde Eötvös fölött. Törv. beszédek közül: Kölcsey védőbeszéde. Társ. beszédek és értekezések közül: Kossuth, Pázmány, Kölcsey, Szabó Károly, Salamon, Erdélyi János, Arany J. műveiből. A regény prózából: Kemény Zs. Budavár elveszte. Ezenkívül házi olvasmányok is voltak feladva, melyekről minden harmad végén beszámoltak a tanulók.

Ferencz Tivadar.

Német nyelv, 3 óra. Tankönyv: Dr. Heinrich G. Deutsches Lehr- und Lesebuch. I. k. Elvégzett tananyaga: Rhetorika a magyarral párhuzamosan (Elbeszélés, leírás, értekezés, szónoki beszéd, levél). Költői olvasmányok: 1. Hans Euler. 2. Zigeunerleben. 3. Abseits. 4. Der Handschuh. 5. Das Mädchen aus der Freumde. 6. Die Theulung der Erde. 7. Die Bürgschaft. — *Prózai olvasmányok*: 1. Der Seiler von Fürfeld. 2. Kaiser Karl V. 3. Der Ölbaum. 4. Die Gruft eines untergegangenen Völkerstammes. 5. Die Schule des Lebens. 6. Aphorismen. 7. Tobias Witt. 8. Nicht der Schule, sondern dem Leben soll man lernen. Magánolvasmány: Wilhelm Tell (Schiller). Kéthetenkint egy írásbeli dolgozat, összesen 18.

Hann Károly.

Francia nyelv, 4 óra. Tankönyv: Hofer, Rendszeres francia nyelv-tan. Feugère: Morceaux choisis des prosateurs et poètes. Les fables de Fénelon. Az alaktan és mondattan beható, részletes tárgyalása, különösen a módok és igeidők használata, egyeztetése, az ige és melléknévvonzatok, a mellékmondatok, a részesülők, a szórend. *Olvasmányok*: 1. Le loupe et le jeune mouton. 2. Le lion de Florence. 3. L'assemblée des animaux. 4. Le renard et la cigogne. 5. L'ange et l'enfant. 6. Le renard. 7. Le naufrage de Virginie. 8. Bataille de Narva. 9. Le nid de fauvette. 10. L'ours et le deux compagnons. 11. Le petit Savoyard. 12. Les deux rats. 13. La grenouille et le boeuf. 14. Le déluge. 15. La destinée, par A. Petőfi. Könyv nélkül: 1. 2. 3. 5. 9. 14. és 15. számuk.

Ferencz Tivadar.

Történelem, 3 óra. Tankönyv: Mangold Lajos Világtörténelem. I—II. Az ó-kor története, különösen a görög és római történet a római birodalom felosztásáig. A történet előtti kor, a tár-

sadalmi állapotok fejlődése, a görög és római államélet, családi és társadalmi viszonyok. A műveltség és tudomány fejlődése nyomon kísérve az ó-koron át. A korszakot alkotó események. A római császárság. A kereszténység alapítása és emelkedése.

Demjanovics Andor.

Természetrajz, heti 2 óra. Tankönyv: Kriesch-Simonkai »Növénytan« és Simonkai »Növényhatározó« 16 jellemzőbb növényfajon a műnyelv összeállítása, nevezéstan, fajok, nemek, családok, osztályok diagnosza. A növénytan fejlődése; mikroszkop alkalmazása; sejtek, szövetek. Sejtek tartalma, életmunkássága. Mesterséges és természetes rendszerek. A csoportok rendszeres ismerete, tekintettel külső-, belső-tagoltságra, szaporodásra és fejlődésre. Mesterséges szaporítás. A honi flora általános jellemzése. A növényhatározó kezelése. Növényhatározási gyakorlatok. Két kirándulás.

Molnár Károly.

Vegytan, 2 óra. Tankönyv: »Chemia« a reáliskolák felső osztályai számára stb. írta Hankó Vilmos. A vegytan fogalma és köre. A vegyületek és keverékek közt levő különbség. Az oldatok és tulajdonságaik. A folyadékok gázelnyelő képessége, különösen a légnyomás és hőmérséklet befolyásával szemben. Vegybomlás és vegyületképződés. Az elemek fogalma s azok tulajdonságai. A Gay-Lussac és Mariotte-Boyle-féle törvények segélyével a tömegs- és parány-súly megállapítása. A vegyérték. Aljak, savak, sók. A sók vegyi szerkezete. Az elemek közül a fontosabbak, melyek az iparban alkalmaztatnak, részletesebben ismertettek.

Dr. Solyomossy Lajos.

Mennyiségtan, 5 óra. Tankönyv: König Gy. »Algebra« 2-ik füzet és Lutter »Mértan«. a) Algebra: A múlt évi tananyagnak rövid átméltése után, az elsőfoku egyenletrendszerek. Kéttaguak magasabb pozitív egész hatványainak meghatározása a Pascal-féle háromszög felhasználásával. A számtani haladvány. Számolási műveletek gyökérmennyiségekkel. Többtaguak második gyöke. A másodfoku egyenlet. Többtaguak harmadik gyöke. b) Geometria: Az egész planimetria.

Barabás Jenő.

Ábrázoló geometria, 2 óra. Kézikönyv: Suppan, Ábrázoló geometria. A pont, vonal és síkra vonatkozó stereometriai tételeknek rövid tárgyalása után a pont, egyenes vonal, sík, síkidomok

egy képsíkon való ábrázolása orthogonális projectióban. Ugyanaz két képsíkon, hozzávéve a kocka, hasáb és gúla ábrázolását. Az elősorolt feladatok rajzolása.

Csehély Adolf.

Szabadkézi rajz, 2 óra. I—II-ik időszakban. Komplikáltabb domboru ékitmények gipsz után. III. időszakban színezett ékitmények síklapok után. Váradi S. és Andel mintái után.

Fankovich Gyula.

Torna, 2 óra. a) Szabadgyakorlatok. Az alsóbb osztályokban tanult gyakorlatok és azok összetételei kézi szerekkel és azok nélkül. Gyakorlatok súlyzókkal. b) Rendgyakorlatok. A katonai rendgyakorlatokból: a szakasz scállítása és beosztása; igazodások, sornyítás, arcvonal mozdulatok, rendek- és kettős rendekből; különböző vonulások rendes és futólépésben. c) Szergyakorlatok. Az első osztály szereit, kiválóan korlát, nyújtó, vízszintes létra, ló- és bakugrás, súlyemelés, súlydobás, gyűrűhintán a nehezebb gyakorlatok, körhintán és kötélhuzás, labdajátékok, tornajátékok.

Nosz Gusztáv.

VI. osztály.

Osztályfőnök: *Dózsa Jakab.*

Magyar nyelv, 3 óra. Tankönyvek: Greguss Á. »Magyar költészetten.« Névy László »Olvasmányok.« Greguss-Beóthy »Magyar balladák«. Verstan. Költeménytan. A versek elemeiről. A versek nemeiről. A költemények elemeiről. A költemények nemeiről. A belvilág költészetéről. A külvilág költészetéről. A drámai költészetéről. Olvasmányok; mondák; regék; legendák; Zrinyiász; Zalán futása; Dorotya; románczok; balladák; idyllek; szatirák. Oktató epikai művek. Lyrai költemények a legjelesebb magyar költőktől. Kötelező magán olvasmányok: Sophokles »Antigone«. Katona »Bánk-bán«. Tompa M. »Mondái és regéi«. B. Jósika M. »Abafi«. Greguss-Beóthy »Magyar balladák«. Jókai Mór »Magyar nábob«. — Könyv nélkül: Eötvös: Bucsu. Berzsenyi: Az én osztályrészem. Tompa: Tornáczomon. Arany J.: A gyermek és a szivárvány. Petőfi: Pató Pál ur. Szemere: Emlékezet. Czuczor: Szondi. Vörösmarty: Főti dal. Tóth L.: A magvető. Arany: Tetemre hívás. Petőfi: Egy gondolat bánt engemet. Tompa M.: Falusi órák.

Nosz Gusztáv.

Német nyelv, 2 óra. Tankönyv: Heinrich G. Német tan- és olvasókönyv. II. k. Végzett tananyag: költészetten magyar poetikával párhuzamosan. Olvasmányok: Der Erlkönig. Des Sängers Fluch (Uhland). Die Grenadiere (Heine). I. Gesang des »Oberon« von Wieland. Das Schloss Boncourt (Chamisso). Volkslied, Wanderers Nachtlied. Throst in Thränen, Heidenröslein (Göthe). Das Lied vom braven Mann (Bürger). Der Zauberlehrling (Göthe). Das Gewitter (Schwab). Vier Lieder von Heine. Der Pilgrim von Szt. Just (Platen). Leben und Tod (Rückert). Die Kreuzschau (Chamisso). Cassandra (Schiller). Monolog aus Wilhelm Tell (Schiller). Prolog aus Jungfrau von Orleans. Könyv nélkül tanult költemények az olvasott dalok, clégiák, balladák és a monolog. Magánolvasmányok: Hermann und Dorothea (Göthe). Die Jungfrau von Orleans (Schiller). Kéthetenként egy írásbe'i dolgozat, összesen 18.

Hann Károly.

Francia nyelv, hetenkint 4 óra. Tankönyv: Hofer Károly »Rendszeres francia nyelvtana«. Olvasmány: Sandeau, Mlle de la Scigliere cz. drámája végig és Voltaire Charles XII. cz. művének 4. fejezete. Egyes részletek könyv nélkül való tanulása.

Dr Szilágyi Albert.

Történelem, 3 óra. Tankönyv: Mangold Lajos »Világtörténelem.« II—III. k. A barbárok letelepedése a nyugoti birodalomba. A kelet-római birodalom és a mohammedánus világ. Az egyház fejlődése. A nyugati császárság megújítása a frankok által. A Karolingok bukása és a pápák emelkedése. A hűbériség és a császárság küzdelme. A keresztes háborúk kora. Állami fejlődés e korban. A középkori intézmények bomlása. A renaissance és a nagy felfedezések. A reformáció és az ellenreformáció kezdete. Az ellenreformáció és a vallásháboru kora.

Dr. Szilágyi Albert.

Természetrajz, heti 3 óra. Tankönyv: Thome-Paszlavszi »Az állattan kézikönyve«. Állati sejtek, szövetek (mikroszkop), szervek kapcsolatosan az életműködésökkel. Szellemi tevékenység, szaporodás, fejlődés. Az állatok rendszeres áttekintése az életmunkásság és a szervek közt lévő viszony folytonos kiemelésével.

Molnár Károly.

Vegytan, 3 óra. Tankönyv: »Chemia« a reáliskolák felső

osztályai számára stb. írta: dr. Hankó Vilmos. A szézenyvegyek fogalma: a szézeny négy vegyértékűségéből levezethető vegyületek és képződésük. A szerves testek elemzése; az elemzési eredményekről a vegyület tömecksképletének levezetése és annak correctiója a gőzsűrűség alapján. A különböző képletek. Isomeria, metameria és polymeria. Szénhidrogének; telített és telítetlen szénhidrogének. A szénhidrogének hallogen és nitro származékai. A szénhidrogének hidroxil származékai — alkoholok. Aldehidek és ketonok. Szerves savak. Egyszerű, kevert és összetett éterek. Szénhidrátok. Glykosidok. Aromás testek — bensol és származékai. Illó olajok és gyanták. Festőanyagok. Cyánvegyek. Alkaloidok. Protein anyagok.

Dr. Solymossy Lajos.

Mennyiségtan, 4 óra. Tankönyv: König Gy. »Algebra« III. és IV. r. és Lutter »Mértan«. a) Algebra: Az előző év anyagának, nevezetesen a hatványokkal és a gyökér mennyiségekkel való műveleteknek, valamint a másodfoku egyenleteknek ismétlése. A hatványozás általánosítása, negatív és törtkitevők alkalmazása. Az imaginárius számok. A számrendszerek. A logaritmus, a Briggs-féle logaritmusok, kiszámításuk, alkalmazásuk. A kamatoskamatszámítás. A geometria haladványok és alkalmazásuk a járadékszámításnál és a kölcsönök törlesztésének számításánál. b) Geometria: A stereometriából az egyenesek és síkok relativ helyzete. A testszög'et. A polyederekre vonatkozó általános tantételek. A hasáb és gúla felszínének és köbtartalmának számítása. Goniometria és trigonometria.

Dózsa Jakab.

Ábrázoló geometria, 2 óra. Tankönyv: Suppán »Ábrázoló geometria.« A pont, egyenes és sík ábrázolása a négy térnegyedben. Az egyenes különböző helyzetei, hajlásszöge, valódi nagysága. Párhuzamos és egymást metsző egyenesek. A sík helyzetei. Párhuzamos és egymást metsző síkok. A pontnak, egyenesnek és síkidomnak a képsíkokra vetett árnyéka. A síkra merőleges egyenes, merőleges távolságok, hajlásszögek. A pontnak, egyenesnek és síkidomnak árnyéka tetszőleges síkra. A felsorolt feladatok rajzolása.

Dózsa Jakab.

Szabadkézi rajz, 2 óra. Domboru ékitmények teljes árnyéklással, emberi fejek és színezett diszitmények, síklapokról Andel után.

Fankovich Gyula.

Torna, 2 óra. Tananyag, mint az V. osztályban.

Nosz Gusztáv.

VII. osztály.

Osztályfőnök: *Csehély Adolf.*

Magyar nyelv és irodalom, 3 óra. A magyar irodalom története a legrégebb kortól Kisfaludy Károlyig. Az egyes korszakok jelleme, emlékei, írói és alkotásai, ezek időszaki vagy messzebbható jelentőségének szabatos meghatározásával. Behatóbban tárgyaltak: a halotti beszéd; legendák; ének Pannonia megvételeéről; zsoltárénekek; fordítások; Balassi Bálint, Pázmány Péter, Szenci Molnár Albert, Zrinyi, Gyöngyösi, Mikes, Faludi, Amadé, Révai, Verseghy, Bessenyei György, Gvadányi, Kazinczy, Kármán, Csokonay, Kisfaludy Sándor, Berzsenyi és Kölcsey. Végül: az egész tananyag csoportosítása 1. nyelvészeti, 2. szorosabb értelemben vett irod. történeti szempontból és osztályozással. Olvasmányok: A kézikönyv összes szemelvényei. Kötelező magánolvasmányok: Gyöngyösi I. Murányi Venus. Arany J. Pogánykori költészet. Beöthy Zs.: A szépprózai elbeszélés. Mikes Törökországi levelei. Bessenyei: A philosophus. Gvadányi: Egy falusi nótárius. Fazekas M.: Ludas Matyi. Kármán: Fanni hagyományai. Kardos A.: Kurucz költészet. Kazinczy F.: Pályám emlékezete. Kisfaludy S. Regéi. Könyv nélkül tanultak: A halotti beszéd. Szet. Bernát Hymnusa. Emlékdal Mátyás király halálára. Katonának. Pázmány »A kalauz« bevezető része. Rákóczi nóta. Révai »A lélek halhatatlansága.« B. Amade L.: Katonadal. Ányos Pál: Egy boldogtalannak panasza a halvány holdnál. Csokonai V. M. »A tihanyi ekhóhoz.« Berzsenyi »A felkölt nemességhez.«

Nosz Gusztáv.

Német nyelv, 2 óra. Tankönyv: Dr. Heinrich G. Deutsches Lehr- und Lesebuch III. rész. Végzett tananyag: Klopstock, Lessing, Wieland, Göthe, Schiller élete és munkássága. Olvasmányok: Aus Lessing: »Sinngedichten« 1—5. Das Lied von der Glocke (Schiller). Das Kind der Sorge (Herder). Der Fischer, Mignon (Göthe). Schäfers Klagelied (Göthe). Literaturbriefe. Die Ermordung Wallensteins. Cabel und Liebe (Schiller). Götz von Berliingen (Goethe). A költői olvasmányok könyv nélkül. Magánolvasmány:

Emilia Galotti, Minna vom Barnhelm (Lessing). Klingers: Zwillinge (Bayer). Die Neujahrsnacht eines Unglücklichen (I. Paul). Haller, Kleist, Klopstock (Schiller). Der Rangreit der Thiere (Lessing). Havonként egy házi írásbeli dolgozat, száma 9. *Hann Károly.*

Francia nyelv, 3 óra. A 17. és 18. század irodalmának rövid jellemzése, különösen a drámai irodalom fejlődése. Olvasmányok. Corneille Cid. Elejétől végig. Emlékezés: Cidből. Magánolvasmány: Molière: L'avare. *Dr. Szilágyi Albert.*

Történelem, 3 óra. Tankönyv: Mangold Lajos Világtörténelem III. és IV. k. Varga Ottó: Poliukai földrajz 3-ik jav. kiadás. Az új- és legújabb kor története napjainkig. Európa államainak, valamint az Egyesült-Államok politikai földrajzának ismertetése. *Demjanovics Andor.*

Természetrajz. Tankönyv: Roth Samu »Ásvány- és földtan«. **Ásványtan**: Az ásványok természettani, vegytani tulajdonságai, előfordulási viszonyai, bányászata. 60 nevezetesebb ásványfaj. **Földtan**: A geológiai tényezők és hatásuk egymásra. Kőzetek képződése, szövete, elhelyezkedése a szilárd földkéregben. A főbb összetett kőzetfajok. A föld története korszakonként, jellemzőbb kővületeivel együtt. Minden szakasznál különösen kiemeltük hazai viszonyainkat. 1 kirándulás. *Molnár Károly.*

Természettan, 4 óra. Tankönyv: Fehér Ipoly »Kísérleti Természettan«-a. Az általános mozgástan, erőműtan. A szilárd, cseppfolyó és légnemű testek erőműtana. Hangtan. A hang keletkezése, terjedése egyenemű, változó sűrűségű közegben, magassága. A különböző hangébresztők. Consonantia, resonantia; a hang elemzése. A hang visszaverődése, találkozása. Fénytan. A fény visszaverődése, törése. A szem és optikai műszerek. A fény találkozása, sarkítása, kettős törése. *Hlatky Miklós.*

Mathematika, 4 óra. Kézikönyv: König »Algebra«, IV. füz. és Lutter »Mértan«. *a) Algebra*: A másodfoku függvény és másodfoku egyenlet elmélete kapcsolatban a complex számokkal. Másodfokukra redukálható felsőbb fokú egyenletek megoldása. Az algebra és geometria kapcsolata. Az elsőfoku határozatlan egyenlet megoldása. A végtelen geometria haladvány. A permutatio, combinatio és variatio s a binominalis tétel pozitív egészszámu kivetőkre. A harmadfoku egyenlet. *b) Geometria*: A hen-

ger, kúp, csonka kúp, gömb s a gömb részeinek leírása, felszínök és térfogatuk. A gömb háromszög alakképletei. A derékszögű s a ferdeszögű gömb háromszög megoldása. A pont derékszögű koordinátái s ezzel kapcsolatban két pont távolsága. A két pontot összekötő egyenes hajlásszögének tangense, a két pont távolságát adott arányban osztó pont koordinátái, a háromszög területe. Az egyenes egyenletének különféle alakjai. Különböző egyenesekre vonatkozó feladatok. A kör egyenletei. *Csehély Adolf.*

Ábrázoló geometria, 2 óra. Kézikönyv: Suppan »Ábrázoló geometria.« A hasáb, gúla, henger, kúp, gömb s a forgástestek ábrázolása könnyebb helyzetekben. Alkotók, pont ábrázolása e testeken. E testeknek sikkal és egyenessel való metszései, hálói és érintő síkjai. Affinitás és collineatio a síkmetszéseknél. A pont, az egyenes és a síkidom árnyéka a testre. A testnek árnyéka a képsíkokra. A testnek árnyéka más testre. A testnek saját árnyéka. A felsorolt feladatok rajzolása. *Csehély Adolf.*

Szabadkézi rajz, 2 óra. Gazdagabb domboru ékitmények, stilnemű oszlopfők, párkányok, pillérek, különféle rajzmodorban. Színezett diszitmények Andel és Racinet polychromjai után. Emberi fejek és testrészek jó mesterek reprodukált kézrajzai után.

Fankovich Gyula.

Torna, 2 óra. Tananyag, mint az V. osztályban.

Nosz Gusztáv.

VIII. osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Szilágyi Albert.*

Magyar irodalom, 3 óra. Tankönyv: Beöthy Zs. »A magyar nemzet irodalom történeti ismertetése« I—II. A régiebb korok és az új kor ismétlése és összefoglaló áttekintése után a magyar nemzet irod. fejlődését tárgyaltuk 1820-tól napjainkig. A kor jellemzése és mivelődés tört. viszonyok megismertetésén kívül, különös gondot fordítottunk arra, hogy az ifjak valamely költői műfaj egyes remekein kívül az illető műfaj fejlődési történetét is képesek legyenek a legrégebb időtől napjainkig levezetni. A remekművek elemzése alkalmával az előző osztályban eltanultak ébrentartása czéljából retorikai, poetikai és nyelvtani kérdések tétettek folyvást. Részletesebben tárgyaltuk: az 1820-ik évvel kezdődő

reformtörekvések: Kisfaludy Károly; Katona J.; Vörösmarty; Czuczor; Garay; Jósika; Eötvös; Kemény Zs.; Bajza; Tompa; Petőfi; Arany; Szigligeti; Madách; Jókai; Gyulay; Szász K.; Lévay; Csiky G.; Vajda János stb. A pol. szónokok közül: Széchenyi. A történeti és nyelvészeti legújabb kutatások eredménye. Kötelező maganolvasmányok: Kisfaludy K.: Iréne. Katona: Pánk-bán. Vörösmarty: Csongor és Tünde; A két szomszédvár. Czuczor G.: Botond. Szász K.: »A világirodalom eposai« című művéből a magyar éposköltészetre vonatkozó rész. Petőfi S.: János vitéz és Bolond Istók. Arany J.: Buda halála. Szigligeti Ede: Tronkereső. Gyulai Pál: Vörösmarty élete. Erdélyi S.: Kisebbségi prózái. Széchenyi: Hitel. Rákosi: Aesopus. Madách: Az ember tragoediája. Jókai: Az új földesúr. Könyv nélkül tanultak: Kisfaludy K.: Mohács. Vörösmarty: A merengőhöz. Bajza: A rabköltő. Garay: Kont. Eötvös: A megfagyott gyermek. Tompa: A golyóhoz. Arany: Szondy két apródja. Petőfi: A rab oroszlán. Vajda János: A virrasztók. Lévay: A múzsák boszúja.

Nosz Gusztáv.

Német nyelv, 2 óra. Tankönyv: Heinrich G. Tan- és olvasókönyv III. rész. Elvégzett tananyag: A romantikusok, az ifjú Németország, e két iskola hatása a modern tudományokra. A legnevezetesebb prózai írók. Olvasmányok: Belsazer (Heine). Der Zigeunerbube im Norden (Geibel). Die drei Zigeuner. Die drei Indianer (Lenau). Die Wahlfahrt nach Kevlar (Heine). Die nächtliche Heerschau (Zedlik). Das Bettelweib von Locarno (Kleist). Das Märchen (Grim). Die Heimath (Börne). Die Entstehung der Ahnfrau (Crillparzer). Richelieu (Ranke). Über Lcsen und Bücher (Schopenhauer). A költői olvasmányok könyv nélkül. Maganolvasmány: Maria Stuart. Iphigenie auf Tauris. Egmont. Havonként egy házi írásbeli dolgozat, összesen 8.

Hann Károly.

Bölcsészet, 3 óra. Tankönyv: Dr. Öreg János »Gondolkodástan« és »Tapasztalati lélektan.« Bevezetés. Az igazságról. Az igazság felfedezéséről. Az igazság bebizonyításának szabályairól. Bevezetés. Az érzet. A gondolat. Az érzelem. Az akarat. Függelék.

Demjanovics Andor.

Francozia nyelv, 3 óra. Tankönyv: Hofer Károly, Prózai olvasmányok. Racine: Athalie cz. drámájának olvasása, méltatása,

elémzése lélektani s drámai szempontból. 1. Racine élete és művei. 2. Reclus: La France. 3. Histoire de France. 4. Louis XIV. et sa cour. 5. Racine. 6. Le genie dans les arts. 7. L'esprit des lois. 8. Emlézés Athalie egyes jelenetei. Magánolvasmány: Moliere, les femmes savantes.

Dr. Szilágyi Albert.

Történelem, 3 óra. Tankönyv: Mangold Lajos »A magyarok oknyomozó történelme.« Őskor. Honfoglalás. A keresztény monarchia megalapítása. Arany bulla. Átmenet a hűbériségbe. Renaissance. Mátyás kora. A köz- és főnemesség küzdelme. Az ország hanyatlása. Nemzeti és vallási ellentétek. A fölkelések kora. A nemzet és a dynastia kibékülése. Reformtörekvések, kísérletek, küzdelmek és ezek vége. edménye az 1848-iki alkotmányban.

Demjanovics Andor.

Természettan, 5 óra. Tankönyv: Fehér Ipoly »Kísérleti természettana«. Az energia. A meleg, hőmérsék, hőforrások, a melegterjedés módjai és törvényei. A melegmennyiség mérése. A meleg hatása a testek térfogata- és halmazállapotára. A meleg és légnemek feszítő ereje közti összefüggés. A párák és gőzök feszítő ereje, sűrűsége. A körlég páratartalma. A meleg átalakulása mechanikai munkává. Statikai elektromosság. Alapkísérletek és tünetmények. Az elektromos mértékegységek. Légköri elektromosság. A dinamikai elektromosság keletkezése, különböző hatásai. Az elektromosság és mágnesség közötti összefüggés, természetes, mesterséges mágnesek, hatásuk a különböző testekre és egymásra; mágneses mértékegységek, az Ohm-féle törvény, vezetői ellenállás. Az áramok kölcsönös hatása, az elektromos mértékegységek. Inductio. A hő, mint elektromosság forrás.

A cosmographia elemei. A föld alakja, méretei, mozgásai, az ezekből keletkezett tünetmények. Az égi coordinata rendszerek. Az időmérés. A nap és rendszere. Álló csillagok. Az égi testek távolsága, méretei, mozgásaik.

Barabás Jenő.

Mennyiségtan, 3 óra. Tankönyv: Lutter »Mértan«. Analytikai geometria, a pont és egyenes s az ezekre vonatkozó feladatok áttekintő ismétlése. Coordinata rendszerek transformatiója s az egyenesre vonatkozólag tanultaknak kibővítése. A kör egyenlete és annak tárgyalása, kör és egyenes, tangens, normális, két kör viszonylagos helyzete. Az ellipszis, hyperbola és parabola, mint

geometriai helyek, tulajdonságaik kutatása és ide vonatkozó feladatok megoldása. Érintőik és normálisuk, mint a körnél. Az V., VI. és VII. osztály tananyagának rendszeres ismétlése. Havonként 1 házi dolgozat.

Barabás Jenő.

Ábrázoló geometria, 2 óra. Kézikönyv: Suppan »Ábrázoló geometria«. A perspectiva alapfogalmai. A metszés módszere és alkalmazása a kocka, hasáb, gúla, henger és kúp perspektivikus ábrázolására. A főtávolság, a távolság, a távolsági kör s a távolsági pontok. A pont ábrázolása. Az egyenes és sík ábrázolása főelemei által. A speciális helyzetek. Egyenlőközü egyenesek. Az egyenes lefordítása és felállítása vetítő síkjával. Az egyenes hossza és a képsíkhoz való hajlása. Adott hosszúság felrakása az egyenesre. Az egyenes osztása. A síkban fekvő egyenes és pont. Metsző és torzgyenespár. Síknak egyenesen vagy ponton való átfektetése. A sík lefordítása és felállítása. A sík hajlásszöge a képsíkhoz. A síkidom képe. Collineatio a síkidom és képe között. A síkkal egyenlőközü egyenes. Egymással párhuzamos és egymást metsző síkpár; két sík metszési vonala. Az egyenes és sík átdőfési pontja. A síkra merőlegesen álló egyenes. A pont távolsága az egyenestől és siktól. Párhuzamos egyenesek és síkok egymástól való távolsága. A kocka, hasáb, gúla, henger és kúp perspektivikus ábrázolása, e testek árnyékának szerkesztése. A felsorolt feladatok rajzolása. Geographiai fókálózatok készítése orthografikus, stereografikus, centrikus, konikus és globuláris projectióban.

Csehély Adolf.

Szabadkézi rajz, 2 óra. A VII. osztály tananyagának folytatásos gyakorlása, féldomboru és domboru fejek rajzolása teljes árnyékolással 2 krétával és színezett síkdiszitmények Racynet polychromjai után.

Fankovich Gyula.

Torna, 2 óra. Tananyag, mint az V. osztályban.

Nosz Gusztáv.

Írásbeli dolgozatok.

A) Magyar nyelv.

V. osztály. 1. Szünidei élményeim. 2. Az ősz (leírás). 3. A hazaszeretet (Kölcsey F. »Parainesis« után). 4. A közmondásokról (Erdélyi J. után). 5. Báró Eötvös J., Szalay L. felett elmondott emlékbeszédnek vázlata. 6. Deák F. 1861-iki felirati javaslatának vázlata. 7. Meleg szeretettel függj a hon nyelvén. 8. Shakespeare »Coriolanus« cz. tragoedia I. és II. felvonásának tartalma és jellemzése. 9. Buzdító beszéd kirándulás érdekében.

VI. osztály. 1. A folyam az élet képe. 2. Arany J. »V. László« című költeményének szerkezete és aesth. méltatása. 3. A történetíró feladata. 4. A természettudományok tanulásának haszna. 5. Arany J. »Széchenyi emlékezete« cz. költeményének tárgya, tartalma, műfaja és nyelvi sajátosságai. 6. A »Zalán futásának« epizódjai. 7. Igaz-e, hogy legjobb társaság a jó könyv? 8. Jósika M. Abafjának tartalma és alakjainak rövid jellemzése. 9. A lyrai, epikai és drámai költészet általános jellemzése és összehasonlító ismertetése.

VII. osztály. 1. A dal, óda és elégia egybehasonlítása példák alapján. 2. Mi által tanusítunk tiszteletet azon nemzet iránt, melynek tagjai vagyunk? 3. A Halotti Beszéd nyelvtörténeti fontossága és nyelvi sajátosságai. 4. A királymondásról általában, de különösen a Szt. Lászlóról szóló mondák ismétlése. 5. A Zrinyiász csodás elemei és valláserkölcsei eszméi. 6. Irodalmunk fellendülése Mária Terézia korában. 7. A fenség és kellem megőnyilatkozása a természetben. 8. A kuruczvilág költészete. 9. Berzsenyi D. »A magyarokhoz« cz. ódájának kortörténeti magyarázása.

VIII. osztály. 1. A 10 királyszobor alakjának méltatása. 2. Vörösmarty »Csongor és Tünde« cz. művének szerkezete és aesth. méltatása. 3. Ifjúé a jövő, férfié a jelen, öregé a múlt. 4. A »Hymnus« (1823.), »Szózat« (1836.) és »Talpra magyar« (1848.), mint három különböző korszaknak nemzeti dala. 5. A karthausi jellemképei. 6. Irodalmi hatások századunk reformtörekvéseinek előmozdítására. 7. Petőfi elbeszélő költeményeinek jelességei és fogyatkozásai. 8. Az ember tragoediájának eszmemenete.

B) Német nyelv.

V. osztály. Iskolai dolgozatok: 1. Hildebrand und Hadubrand. 2. Karácsonyév. 3. Borvitéz. 4. Erbkönig. 5. A bűvészinás. 6. Sebus Johanna. 7. A buvár. 8. Ibykus darvai. 9. Pókainé.

Házi dolgozatok: 1. Der Wald in den vier Jahreszeiten. 2. Ein Gewitter. 3. Der Nutzen des Ölbaumes. 4. Der Handschuh von Schiller. 5. Die olympischen Spiele. 6. Die Eiche. 7. Der Nutzen des Wassers. 8. Die Theilung der Erde von Schiller (Inhalt).

VI. osztály. Iskolai dolgozatok: 1. Gudrun. 2. A szegény Henrik. 3. Parcival. 4. Tristan és Isolde. 5. Oberon. 6. Cid. 7. János vitéz. 8. A vas. 9. A tölgy.

Házi dolgozatok: 1. Sage, Märchen und Miethe. 2. Der Sänger nach Inhalt und Form. 3. Die Ballade und Romanze. 4. Das Schloz Boncourt (Inhalt). 5. Leben und Tod (Inhalt). 6. Die Kreuzschau (Inhalt). 7. Die Fabel aus Jungfrau von Orleans. 8. Wesen und Arten des Dramas.

VII. osztály. Írásbeli dolgozatok. 1. Császár és pápa (ford.). 2. Gedankengang aus Schillers Glocke. 3. Ans Vaterland, ans theure schliesz dich an... 4. Major Tellheim und Minna von Barnhelm. 5. Berlichingi Götz. 6. Ueber die Verwendung des Eisens. 7. Uterschied der Malerei und Poesie. 8. Tell Vilmos (ford.). 9. Die Fabel aus Cabale vom Schiller.

VIII. osztály. Írásbeli dolgozatok. 1. A német irodalom virágzása (ford.). 2. Petőfi und Heine. 3. Der Einfluss der Eisenbahnen auf die materielle Lage des Volkes. 4. Die Dichter der Freiheits kämpfer. 5. A romantikus iskola. 6. Iphigenie auf Tauris (Inhalt). 7. Die Fabel aus Schillers die Braut von Messina. 8. Die Reformen Josephs II.

C) Franczia nyelv.

V. osztály. 1. La maison paternelle. 2. L'amour du prochain. 3. L'enfant spirituel. 4. La conscience. 5. La noix. 6. Le père et la mère. 7. Le pâtre et le loup. 8. Le travail. 9. Des questions. 10. Le renard et la cigogne.

VI. osztály. 1. Le chien. 2. Le lion. 3. Le gant. 4. L'ours

et les enfants. 5. Galeotto el Louis XI. 6. Le cheval volé. 7. La doche de Breslau. 8. Charlemagne et les écoliers. 9. Mademoiselle de la Seiglière.

VII. osztály. 1. L'histoire de Cid (après Herder). 2. Le caractère de Don Gormaz. 3. Lettre à mon père. 4. Noël. 5. Le Bartheleny. 6. Marie Stuart. 7. Siegfried. 8. La bataille de Varna. 9. L'histoire de Coriolan.

VIII. osztály. 1. Une lettre. 2. Le bon remède. 3. Le fardeau. 4. Sujet de l'act de I. et II. de l'avare. 5. II. André. 6. L'école. 7. Sujet des Femmes savantes. 8. Les Pâques. 9. Le printemps.

D) Az írásbeli érettségi vizsgálat tétellei.

a) *Magyar nyelv:* 1. A hősköltemény jelentősége és fejlődése irodalmunkban. 2. A nemzeti felkelés okai és következményei. 3. *A vulkanizmus tünetényei és hatásuknak eredménye.

b) *Német nyelv:* 1. Mátyás király és a paraszt. 2. Schiller als Dramatiker.

c) *Franczia nyelv:* A Traján hidja az Aldunán (fordítás).

d) *Mennyiségtan:* 1. Algebrából:

$$[x+\sqrt{x}]^4 - [x+\sqrt{x}]^2 = 20592$$

kiszámítandók ezen egyenlet valós gyökei.

2. Geometriából:

Hány liter víz fér egy csonkakúp alakú kádba, melynek oldala 60 cm., alsó alapjának kerülete 250 cm., felső alapjának kerülete 314 cm.?

V.

A szertárak 1898–99. évi gyarapodása.

A) Tanári könyvtár.

A jelenlegi állapot összehasonlítva a múlt tanévvel.

	Kötet- szám	Füzet- szám	Érték	
			frt	kr
Az 1897/98. tanév végén volt .	4259	236	13061	55
Az 1898/99. tanévi gyarapodás	254	34	607	45
Összesen .	4513	270	13669	—

B) Ifjúsági könyvtár.

A jelenlegi állapot összehasonlítva a múlt tanévvel.

	Kötet- és füzet- szám	Érték	
		frt	kr
Az 1897/98. tanév végén volt .	1837	1764	22
Az 1898/99. tanévi gyarapodás	100	152	14
Összesen .	1937	1916	36

C) Földrajzi szertár.

A szertár áll 147 drb földgömb-, térkép- és képből, összes értéke 694 frt 24 kr.

D) Természettani szertár.

A szertár áll 416 drbból. Összes értéke 3210 frt 70 kr.

E) Szabadkézi rajzszerár.

A szabadkézi rajzszerár áll: 978 drbból 493 frt 45 kr értékben.

F) Természetráji szerár.

A szerár áll 4651 drbból. Összes értéke 2220 frt 42 kr.

G) Kémiai szerár.

A szerár áll 407 drbból 1733 frt 21 kr értékben.

H) Geometriai szerár.

A szerár áll 340 drbból 830 frt 95 kr értékkel.

I) Butorzat.

A tantermek és szerárak butorzata áll 717 drbból 9017 frt 75 kr értékben.

K) Tornaszerár.

A tornaszerár áll 373 drbból 895 frt 82 kr értékkel.

L) Éremgyűjtemény.

A gyűjtemény áll 109 drb ezüst- és rézpénzből 10 forint értékben.

M) Történelmi muzeum.

A gyűjtemény áll 53 drbból 177 frt 30 kr értékben.

VI.

Kimutatás

a székelyudvarhelyi áll. főreáliskola különböző pénzalapjairól.

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	áll.	kor.	áll.
<i>1. A tanári kar jubileumi alapítványa.</i>					
1	Átjött az 1897/98. évről	1237	82		
2	A tőke 1898. évi kamatja	72	66		
	Összesen	1310	48		
<i>2. Tápintézeti alap.</i>					
1	1897/98-ról átjött	6896	58		
2	Kamatok és más bevételekből	529	12		
3	Tápintézeti segélyezésre			280	90
4	Átmege az 1899/900. isk. évre			6944	80
	Összesen	7225	70	7225	70
<i>3. Zenekari alap.</i>					
1	1897/98-ról átjött	3424	26		
2	Kamatokból és a tanulók adományából	493	88		
3	Tanítás és tanítási kellékekre			476	42
4	Átmege az 1899/900. isk. évre			3441	72
	Összesen	3918	14	3918	14
<i>4. Zenejutalmazási alap.</i>					
1	1897/98-ról átjött	268	56		
2	Kamatokból 1898-ra	13	76		
3	Átmege az 1899/900. isk. évre			282	32
	Összesen	282	32	282	32

5. Gyógyszer alap.

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	áll.	kor.	áll.
1	1897/98-ról átjött	1071	52		
2	Dr. Ráczkövy Sámuel adománya 1898-ról .	200	—		
3	Kamat 1898-ra	56	26		
4	Átmege az 1899/900. iskolai évre			1327	78
Összesen		1327	78	1327	78

6. Tornajutalmazási alap.

1	1897/98-ról átjött	4	30		
2	1899. évi kamat	12	14		
3	Egy tanuló jutalmazására			10	—
4	Átmege az 1899/900. isk. évre			6	44
Összesen		16	44	16	44

7. Tankönyv alap.

1	1897/98-ról átjött	174	86		
2	Kamat 1898-ra és gyűjtés	18	32		
3	Átmege 1899/900. isk. évre			193	18
Összesen		193	18	193	18

*8. Sz.-udvarhelyi zálogkölcsön intézet és be-
léti pénztár alapítványa.*

1	Az alapító intézet adománya	800	—		
2	1898. évi kamatja	30	24		
3	Egy tanuló segélyezésére			40	—
4	Átmege 1899/900. isk. évre			790	24
Összesen		830	24	830	24

VII.

Rendkívüli tantárgyak.

a) Latin nyelv.

I. Évfolyam. Hetenkint 4 óra. Tankönyv: Latin nyelvtan reáliskolák számára. Irta Pirchala Imre. Tananyag: Olvasás, hangsúly; declinatio. Melléknév. A nevek nemei jelentés és végzet szerint. A melléknév és főnév egyezése. A melléknév fokozása. Adverbiumok képzése. Praepositíók. Névmások; számnevek. Nomina defectiva. Igeragozás cselekvő és szenvedő alakban. Verbum deponens és semi deponens. Rendhagyó, hiányos és személytelen igék az olvasmányok alapján. Vocativus és locativus; a városnevek szerkezete. Nom. és acc. c. inf. Participiumok és használatuk; ablativus absolutus. Gerundium, gerundivum, supinum a mondatban. Fordítás: a tankönyv szöveggyakorlatai: 1—38 latin és magyar. Perzsa háborúk 1—2. Szógyűjtemény. Írásbeli gyakorlatok is voltak.

Jánosy Péter.

II. Évfolyam. Hetenként 3 óra. Kk. Pirchala Imre Latin mondatana olvasmányokkal és gyakorlatokkal a reáliskolák VI. osztálya számára.

Elvégzett tananyag: Névragozás és igeragozás rendszeres ismétlése. A mondat részei. Az esetek használata. Az igeidők és igemódok használata. A fő- és mellékmondatok tana. Oratio recta és obliqua. A participiumok használata. A prosodia főbb szabályai és a szórend. Fordítás a tankönyvből latinról-magyarra és viszont. Kéthetenként írásbeli gyakorlat a tanult szabályok alkalmazásával.

Szabó Árpád.

III. Évfolyam. Kk. 1. Holub: »C. Sallustii Crispi: De conj. Catalinae et de bello Jugurth«. 2. Köpesdi: »Ciceronis In L.

Sergium Catilinam orat. IV.« 3. Veress Ignác: »P. Vergilius Maro Aeneise«.

Elvégzett tananyag: Az alaktan és mondattan ismételése. A római irodalomtörténet és régiségtan vázlatos ismertetése. Olv.: 1. De bello Jug. 1—30. fejj. 2. Orat. in Cat. I. és IV. 3. Verg. Aeneis I. tárgyi és nyelvi magyarázatokkal. Kéthetenként írásbeli dolgozat.

Szabó Árpád.

IV. Évfolyam. Hetenként 3 óra. Tananyag: Qu. Horatii Flacci Opera omnia: Carm. lib. I. 1, 3, 10, 11, 16, 20, 22; II. 2, 6, 10, 14, 15; III. 2, 3, 4. Satirarum lib. I. 1. C. Cornelii Taciti Annalium libri I—VI., I. 1—12. Horatius és Tacitus életrajza, műveik és ezek méltatása irodalmi szempontból. Régiségtani adatok az olvasmányokkal kapcsolatban; alak-, mondat- és verstani magyarázat.

Jánosy Péter.

Latin nyelvet tanulók névsora és osztályzata:

Első évfolyam.

Fabritius Simon V. oszt.	3	Mélász Vilmos V. oszt.	3
Galter Vilmos V. oszt.	4	Szabó Lajos VI. oszt.	4
Harth Frigyes V. oszt.	3	Sucher Ábrahám V. oszt.	2
Laiber Dénes V. oszt.	3	Weisz Gyula V. oszt.	4
Loschdorfer Aladár V. oszt.	3	Zaitz László V. oszt.	4
Machát Albert V. oszt.	4		

Második évfolyam.

Solymossy Ákos VI. oszt.	1	Balázs Jenő VI. oszt.	3
Szabó Ignác VI. oszt.	1	Kiss Ágoston VI. oszt.	3
Loschdorfer Kálmán VI. oszt.	2	Szakács József VI. oszt.	3
Horváth Rezső VI. oszt.	2	Debiczky Mihály VII. oszt.	3
Maszyik Gyula VI. oszt.	2	Gábor Frigyes VII. oszt.	3

Harmadik évfolyam.

Kovács Endre VII. oszt.	2	Scholler Rezső VII. oszt.	3
Wagner Károly VII. oszt.	3		

Negyedik évfolyam.

Kercsedí Endre VIII. oszt.	3	Steiner Mór VIII. oszt.	2
----------------------------	---	-------------------------	---

b) Gyorsírás.

A gyorsírást tanította Gabelsberger-Markovits rendszere szerint *Csehly Adolf* heti 1 órában.

A tanulók érdemsorozata :

<i>VIII. osztály.</i>		<i>VII. osztály.</i>	
Molnár Géza	1	Gábor Frigyes	3
Várterész Jenő	1	Kovács Endre	2
		<i>VI. osztály.</i>	
Bosin Antal	3	Loschdorfer Kálmán	2
Guné Vilmos	2	Schuller Gusztáv	1
Gyergyovits Mihály	2	Solymossy Ákos	1
Heydl Ágoston	1	Szakács József	2
Horváth Rezső	3	Tichy Ákos	1
Keresztes Mihály	2	Török Károly	2
Kiss Ágoston	2		

Jelentés a tornavizsgálatról.

Az ifjuság tornavizsgálata június hó 18-án tartatott meg. A szép számú közönség élénk figyelemmel és osztatlan tetszéssel kísérte úgy az egyes szereken, a súlydobásban és ugrásban bemutatott gyakorlatokat, valamint a szabadgyakorlatokat is.

A jelesebb tornászok jutalmazására a nagyméltóságú vallás-és közokt. miniszterium által utalványozott 160 koronából több tanuló kisebb-nagyobb jutalmat kapott.

A Gyertyánfi Gyábor-féle alapítvány kamataiból pedig, a tornagyakorlatok minden nemében legkiválóbb Weisz Gyula V. o. tanuló egy 10 koronás aranyat kapott.

Fogadják a nemesszívü adakozók e helyen is az igazgatóság legőszintébb köszönetét.

Önképzőkör.

Az Eötvös József önképzőkör Nosz Gusztáv r. tanár vezetése alatt ez évben is megalakult. Alakuló gyűlését 1898. szept. 20-án tartotta meg

A kör rendes heti gyűléseinek tárgyai: szavalatok és ezek rögtönzött bírálatai, irodalmi kísérletek bírálata és felülbírálatának felolvasása, adott tárgy felett rögtönzött vitatkozások, felolvasások, matinék stb. voltak; 16 rendes gyűlést és 3 diszgyűlést tartott a kör: okt. 10-én az aradi vértanúk, febr. 2-án Eötvös József és máj. 28-án Petőfi emlékére; továbbá rendezett decz. 10-én sikerült hangversenyt.

A május hó 7-én tartott versenyszavalon jutalmat kaptak: Fráss Károly VIII. oszt. t. 12 koronát, Radnay Oszkár VII. oszt. t. 9 koronát, Szalay Béla VII. oszt. t. 9 koronát.

A zárógyűlés június 13-án tartatott meg.

VIII.

Név- és érdemsorozat.

I. Az érdemsorozatban használt számjegyek értelme.

- a) Flómenetelre nézve 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen.
 b) Magaviseletre nézve 1 = jó, 2 = szabályszerű, 3 = kevésbé szab.-sz.

II. Egyéb rövidítések magyarázata:

Ism. = ismétlő, tm. = tandíjmentes, fnt. = féltandíjmentes, fm. = felmentetett,
 * = internatusbeli, r. k. = róm. kath., g. k. = görög kath., ev. ref. = evangélikus
 református, ág. ev. = ágostai evangélikus, unit. = unitárius, izr. = izraelita vallású,
 öszl. = ösztöndíjas.

I. osztály.

Osztályfőnök: *Pálffy Károly.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítan.	Rajz. geom.	Írás	Testgyakorlat	Ének	Magaviselet
Benedek Domokos unit.	2	4	4	3	3	3	4	3	3	3	1
Czitron Miklós izr.	1	2	1	3	1	2	3	3	3	3	1
Dimény Ferencz unit. fntm.	2	2	3	3	2	3	2	2	2	3	1
Haberstumpf Károly r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1
5 Jäger Mihály r. k. tm.	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1
Keszler Dénes ev. ref.	3	4	4	4	3	3	4	2	3	4	1
Köhler János ág. ev.	2	3	1	4	3	3	3	1	3	1	1
Loschdorfer Jenő r. k.	1	3	3	4	3	4	4	3	1	2	2
Mahr Lajos r. k. tm.	2	2	1	3	1	2	2	1	3	1	1
10 Pfaffenhuber Oszkár ev. ref. tm.	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2
Schuller Albert ág. ev.	2	4	3	3	3	4	4	3	1	1	2
Sigmund Ármin ev. ref.	k	i	m	a	r	a	d	t			
Sorbán Endre r. k.	k	i	m	a	r	a	d	t			
Szabó Dezső r. k.	3	3	4	3	3	3	3	3	2	2	3
15 Szabó József unit. fntm.	2	2	2	2	1	3	3	2	3	1	1

II. osztály.

Osztályfőnök : *Nosz Gusztáv.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítan.	Rajz. geom.	Írás	Testgyakorlat	Ének, zene	Magaviselet
Andrée Rezső ág. ev.	1	3	2	3	2	1	2	3	3	3	1
Arkálián Aurél g. k.	3	3	3	4	3	3	4	3	2	2	2
Balázsi Rezső ev. ref. ftm.	2	2	2	2	3	2	2	2	1	2	1
Bartos Sándor ev. ref. tm. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5 Einder Károly ág. ev.	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1
Csép Ödön ev. ref.	k	i	m	a	r	a	d	t			
Farkas Béla r. k.	3	3	4	3	3	4	4	4	3	3	3
Ferenczy György ev. ref.	k	i	m	a	r	a	d	t			
Fernengel Simon ág. ev.	1	3	2	3	2	1	2	2	2	1	1
10 Geöcze Béla r. k.	3	3	3	3	3	3	2	3	1	3	1
Geöcze Zoltán r. k.	2	3	3	3	3	4	3	3	1	3	1
Haraszthy János ev. ref.	3	3	3	3	2	3	3	1	3	2	1
Hermann Sándor r. k. tm.	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2	1
Holstein Aladár izr.	1	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
15 Horváth Gyula ág. ev.	2	2	3	2	1	2	3	1	3	2	1
Jakabos György r. k.	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	1
Kraucsuk Lajos r. k. ftm.	2	2	3	2	2	1	1	3	3	1	1
Láng Frigyes ág. ev.	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1
Miklós Ferencz r. k.	2	3	3	2	2	3	3	2	2	3	1
20 Péter László unit. tm.	2	2	3	2	2	1	3	2	3	1	1
Rehberger Lázár izr.	k	i	m	a	r	a	d	t			
Rosconi Rezső r. k.	2	3	3	2	2	3	3	3	2	3	2
Schneider Gusztáv ág. ev.	2	3	4	3	2	2	2	2	3	2	2
Szakács Miklós ev. ref. öszt.	3	3	3	3	2	2	3	3	2	1	1
25 Szőke Gergely ev. ref. tm. öszt.	1	1	2	1	1	2	1	2	2	3	1
Weigel Ödön r. k.	3	3	3	3	2	2	2	2	3	1	2
Weinszeisz Lajos r. k.	3	3	3	4	4	4	4	2	3	—	3
Weisz János ág. ev. tm.	2	3	1	1	2	3	2	2	3	3	1
Zöld Sándor r. k.	3	3	4	3	3	3	4	3	2	3	2

III. osztály.

Osztályfőnök: Hlatky Miklós.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Számítan	Kajz. geom.	Szabadk. rajz	Testgyakorlat	Ének	Magaviselet
Ábrahám Vilmos ág. ev.	2	3	2	3	3	4	3	3	3	2	2	1
Andrée Bálint ág. ev. ftn.	1	3	1	2	3	1	1	1	1	2	2	1
Birtalan Mózes ev. r. tm. öszt.	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1
Csoboth Miklós r. k.	3	2	2	3	2	3	3	3	2	3	—	2
5 Frank János ág. ev.	2	3	2	3	3	3	3	3	2	—	—	1
Gagyai Dénes ev. ref. tm. öszt.	1	2	3	1	1	3	3	3	2	3	1	1
Gaibel Aladár r. k. tm.	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1
Gunst Félix izr.	1	2	1	1	2	2	2	2	2	3	3	1
Halmágyi Károly r. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	1
10 Hermann Lajos unit.	2	3	3	3	2	2	2	3	1	1	1	1
Hetyei Béla ev. ref.	k i m a r a d t											
Jäger Elemér r. k. tm.	2	2	3	1	2	2	2	1	1	2	1	1
Jánosi Flóris r. k.	3	2	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2
Laykauf Ödön r. k.	3	3	3	3	1	3	3	2	1	3	1	1
15 Lefeber Lajos r. k.	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Markus Mihály ág. ev. ftn.	1	3	1	2	3	1	1	1	1	1	1	2
Br. Orbán Balázs unit.	2	3	3	3	3	3	4	3	3	2	3	2
Rák Ferencz r. k.	3	2	2	2	1	2	2	2	1	2	1	1
Szabó András r. k. ftn. öszt.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
20 Szibián László g. kel.	1	3	2	2	3	3	3	3	3	1	1	1

Magántanuló: Rottmann Mihály.

IV. osztály.

Osztályfőnök: *Ferencz Tivadar.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Végytan	Mennyiségtan	Rajz. geom.	Szabadv. rajz.	Tesztyakorlat	Ének	Magaviselet
Áronsohn Rezső izr.	1	2	1	3	3	2	2	2	2	3		2
Baresay Árpád r. k.	2	3	1	3	3	3	3	2	3	1		2
Binder János ág. ev.	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1		1
Bossányi Zoltán ág. ev.	2	2	2	3	2	3	3	3	1	1		2
5 Flórián Gyula r. k.	2	3	3	3	2	3	3	2	2	1		1
Fritz László izr.	1	1	2	1	2	1	2	1	2	2		2
Gyikádia Tivadar g. k.	2	2	1	3	2	3	3	2	2	2		1
Hann Arthur ág. ev. tm.	2	2	1	3	2	3	3	3	3	3		1
Horváth Béla ág. ev.	2	2	1	1	2	3	2	2	3	2		2
10 Karácsonyi Sándor ev. r. ftm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3		1
Kocsken György ág. ev. tm.	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1		1
Révész Győző g. k. ftm.	2	2	1	1	2	3	1	2	2	3		2
Schmidt Albert r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3		1
Schuller Rezső ág. ev.	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3		1
15 Sebestyén Béla ev. ref.	2	3	2	3	2	3	3	3	3	2		1
Solymosy János ev. ref. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2		1
Szász Ernő r. k.	2	3	3	2	1	3	3	2	3	2		1
Szakács Károly ev. r. tm. öszt.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2		1
Tóth Mózes ev. ref. öszt.	1	2	3	3	2	2	2	2	3	2		1
20 Vallics János ág. ev.	2	3	2	3	3	3	3	1	3	1		1
Vallics József ág. ev.	2	3	2	3	1	3	3	2	1	2		1
Zerbesz György ág. ev. tm.	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1		1

Magántanuló: Rottman Mihály.

V. osztály.

Osztályfőnök: *Barabás Jenő.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Vegytan	Mennyiségtan	Ábr. geometria	Szabakézi rajz	Testgyakorlat	Ének	Magaviselet
Baumann Sándor r. k.	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	1	1
Bihary László ev. ref.	2	2	3	3	3	2	2	2	3	3	2	3	2
Boeskor Ernő r. k.	2	2	1	3	2	2	3	2	2	1	1	3	1
Czedik Jenő r. k.	2	3	2	3	2	2	3	2	3	2	1	—	1
5 Fabritius Simon ág. ev. tm.	1	2	1	2	1	1	2	2	1	2	2	—	1
Ferentzy Géza r. k.	2	3	3	3	2	2	3	3	1	1	1	1	2
Galter Vilmos ág. ev. tm.	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2
Harth Frigyes ág. ev. tm.	1	1	1	2	2	2	3	2	2	1	2	1	1
Laiber Dénes r. k. öszt.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—	1
10 Loschdorfer Aladár r. k. tm.	2	2	2	3	2	3	3	2	2	2	1	1	2
Machat Albert ág. ev. ftm.	2	2	2	2	2	3	4	3	2	2	2	1	2
Mélasz Vilmos ág. ev. tm.	2	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1	2	1
Nussbaum Adolf izr.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2
Reichert Jenő r. k.	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	2
15 Reinitz Aurél izr.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3
Réther Mihály ág. ev.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	—	3
Sucher Ábrahám izr. tm.	1	1	2	2	1	3	3	2	2	3	1	3	2
Weisz Gyula r. k.	3	1	1	2	1	2	2	2	2	3	1	1	1
Zaitz László r. k.	3	3	2	3	1	3	4	3	3	2	2	3	2
20 Zenn Mihály ág. ev.	2	2	2	3	2	3	3	3	3	2	3	1	1

VI. osztály.

Osztályfőnök: *Dózsa Jakab.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettud.	Kémia	Mennyiségtan	Ábr. Geometria	Szabakézi rajz	Testgyakorlat	Ének, zene	Magaviselet
Balázs Jenő r. k. tm. öszt.	1	3	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	2
Bosin Antal r. k.	2	3	2	3	2	3	3	2	3	2	1	1	2
Engel Oszkár iz.	1	2	1	2	3	2	3	1	1	2	1	1	2
Fankovits László g. k. tm.	3	2	2	3	3	2	3	2	2	1	3	fm	2
5 Galter Frigyes ág. ev. tm.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	fm	fm	fm	1
Guné Vilmos ág. ev. tm.	1	3	1	2	3	2	3	1	1	3	1	2	
Gyorgyevits Mihály r. k.	2	3	1	2	3	2	2	2	2	3	2	2	1
Hann Károly ág. ev.	2	3	2	4	3	3	3	3	3	2	3	2	2
Haydl Ágoston ág. ev. tm.	1	3	1	1	3	2	2	2	2	2	3	1	2
10 Horváth Rezső r. k. tm. öszt.	2	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	1
Káll Albert ev. ref. tm. öszt.	2	2	3	3	3	2	3	2	2	3	2	fm	2
Keresztes Mihály ev. r. tm. öszt.	1	3	2	2	1	2	2	2	1	2	1	1	2
Kertész Árpád ev. ref.	3	3	3	4	3	3	3	3	3	4	2	fm	2
Kiss Ágoston r. k. ftm.	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1	1
15 Loschdorfer Kálmán r. k. öszt.	1	3	2	2	2	2	3	3	2	3	2	1	1
Masznik Gyula ág. ev. tm.	2	3	2	2	2	3	2	2	1	2	1	1	2
Nagy Gyula ev. ref. tm. öszt.	2	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2	1	1
Orbán Bódog unit.	1	4	3	4	3	3	3	3	3	3	2	1	1
Schuller Gusztáv ág. ev. tm.	2	3	2	2	1	3	3	1	1	2	2	2	1
20 Solymossy Ákos ev. ref. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Szabó Ignác ev. ref. tm. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2
Szabó Lajos r. k. tm.	2	3	2	2	2	1	3	3	2	3	2	2	2
Szakács József ev. ref. tm. öszt.	2	3	2	3	3	2	3	2	2	1	1	1	1
Tichy Rezső r. k.	3	3	1	3	3	3	2	2	3	3	1	2	2
25 Török Károly ev. ref.	2	3	2	3	2	3	2	3	3	1	3	fm	1
Zimmermann Richard ág. ev.	2	3	2	4	3	3	3	3	4	3	3	3	1

VII. osztály.

Osztályfőnök: *Csehély Adolf.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettud.	Matematika	Tanulmányok	Ábr. geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlat	Ének, zene	Magaviselet
Bod Lajos ev. ref.	2	3	3	4	3	3	3	4	3	2	2	1	2
Bossányi Ozmán ág. ev.	2	2	3	2	3	3	3	2	3	1	1	1	2
Debitzky Mihály ág. ev.	2	1	2	1	1	2	2	2	3	2	3	2	2
Gábor Frigyes ág. ev. tm.	1	2	1	3	1	2	2	2	2	2	1	1	1
5 Kovács Endre ev. ref.	2	3	3	2	3	2	2	3	3	2	2	1	1
Podariu János g. kel.	1	3	3	1	3	2	3	3	3	2	2	1	1
Radnai Oszkár r. k.	1	3	2	4	3	3	3	4	3	2	3	3	2
Scholler Rezső r. k. tm.	2	3	3	1	3	3	3	3	2	1	3	2	2
Szalai Béla ev. ref.	k i m a r a d t												
10 Wagner Károly ág. ev. tm.	1	3	2	1	2	2	1	2	1	1	1	2	2

VIII. osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Szilágyi Albert.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Bölcsélet	Történelem	Matematika	Tanulmányok	Ábr. geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlat	Ének, zene	Magaviselet
Fleischer Mihály ág. ev.	1	3	1	3	3	3	1	3	3	2	2	2	1
Frass Károly r. k.	3	3	2	3	2	3	2	3	3	3	1	—	2
Horváth Sándor r. k.	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	1	—	1
Kercsedi Endre ev. ref.	—												
5 Makay Gyula r. k.	2	3	2	3	2	3	3	2	1	2	1	2	1
Molnár Géza ág. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Neuwirth János r. k.	1	1	1	2	1	2	3	2	3	2	1	2	2
Porr Alfréd ág. ev.	1	3	2	2	2	3	2	3	3	3	2	2	2
Steiner Mór izr. tm.	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	3	2	1
10 Várterész Jenő r. k. tm. öszt.	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	1

Statistikai kimutatások.

I. A tanulók általános áttekintése.

I.	II.	III.	IV.	V.	VII.													
					A tanulók szülői közt polgári állásra nézve volt													
Oszály	A tanulók összes száma osztályonként	A tanulók közt vallásra nézve volt	A tanulók közt anyanyelvre nézve volt	A tanulók anyanyelv-ismertete	Östermező		Iparos		Kereskedő és vállalkozó		Tisztviselő		Katona	Más értelmiség: orvos, ügyv., lelkész, tanár, tanító mérnök, író, művész stb.	Személyes szolgáló: élő: munkás, napszámos, szolga stb.	Magánzó nyugdíjas, tőkepénzes, jövedelm. élő stb.		
					nagybirtokos kiskirtokos és bérlő	alkalmazott	nagyiparos kiséparos alkalmazott	nagykereskedő kiskereskedő szatócs stb.	alkalmazott	köztisztviselő állami, hatósági magán társulati								
I.	15	13	2	10	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
II.	29	26	3	18	26	4	1	4	1	1	2	8	1	4	2	1		
III.	21	23	12	9	23	2	1	7	1	1	8	7	—	—	—	2		
IV.	23	20	9	12	20	4	1	3	—	1	7	4	—	—	—	1		
V.	20	20	4	9	23	3	1	3	2	1	4	3	—	—	—	3		
VI.	26	26	—	7	20	2	—	6	—	2	—	1	—	—	—	3		
VII.	10	9	1	18	9	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4		
VIII.	10	10	5	2	9	1	—	1	—	1	2	—	—	—	—	1		
Osszesen	154	147	754	79	147	7	16	630	1	2	6	1	26	5	3	21	3	16
						147					147							

VII.															
A tanulók életkora a tanév végén															
														Összesen	
életévét betöltötte															
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	több	Összesen
I.			6	3	3	1									13
II.			5	5	11	3	2								26
III.				3	2	9	2	2	1					1	20
IV.					1	8	5	6	2					1	23
V.						3	6	5	5	1					20
VI.							4	5	11	3	3				26
VII.								1	4		2	1	1		9
VIII.									1	4	3	1		1	10
Összesen			11	11	17	24	19	19	24	8	8	2	1	3	147

II. A tanítás eredménye összefoglalva.

A tanuló előmenetele	Osztályonként								Össze- sen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
	szám szerint ‰ szerint	szám szerint ‰ szerint	szám szerint ‰ szerint	szám szerint ‰ szerint	szám szerint ‰ szerint	szám szerint ‰ szerint	szám szerint ‰ szerint	szám szerint ‰ szerint	
Tanulók száma	13	26	19	22	20	26	9	9	144
Felsőbb osztályba léphet	754	2076	1789	22100	1785	2283	776	890	12089
Javító vizsgát tehet . . .	216	28	211		315	14		110	118
Az osztályt ismételnie kell	430	416				313	224		139

III. Érettségi vizsgálatok eredményeinek állapítása.

Vizsgaidő	Jelentkezett		Írásbeli vizsg. tett		Visszalépett		Szóbeli vizsg. tett		jelesen	jól	egyszerűen	Egyelőnre szándékozott				Mű-egyelőnre			Katonai	Más pályára
	9	9	9	9	9	9	9	9				9	9	9	9	9	9	9		
1899. június 12.	9	9	1	9	2	3	4	—	1	—	—	—	1	2	1	4	2			

Az érettségi vizsgálatokon érteinek nyilvántartottak :

Molnár Géza	jelesen érett
Neuwirth János	»
Porr Alfred	jól
Steiner Mór	»
Várterész Jenő	»
Fleischer Alhály	egyszerűen »
Frass Nándor	»
Kercsédi Endre	»
Makay Gyula	»

IV. A tanulmányok eredményének áttekintése osztályonként.

Tantárgyak	I. osztály				II. osztály				III. osztály				IV. osztály							
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott
Hittan	4	7	2	—	—	5	12	9	—	—	7	7	5	—	—	8	14	—	—	—
Magyar nyelv	2	5	3	3	—	2	4	20	—	—	2	7	10	—	—	5	9	8	—	—
Német nyelv	5	2	3	3	—	2	4	17	3	—	5	8	6	—	—	12	5	5	—	—
Francia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	7	7	—	—	8	2	12	—	—
Földrajz	2	2	6	3	—	3	7	14	2	—	—	—	—	—	8	2	12	—	—	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	7	7	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan	1	4	6	2	—	5	7	11	3	—	3	7	8	1	—	5	6	11	—	—
Mértani rajz	2	3	4	4	—	3	7	12	4	—	5	5	9	—	—	6	12	4	—	—
Természetrajz	5	2	6	—	—	3	13	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természetan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	8	1	—	—	—	—	—	—
Vegytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	13	—	—
Szabadkézi rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	8	4	—	—	6	7	9	—	—
Szépíráás	3	5	5	—	—	3	11	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Torna	2	3	8	—	—	5	11	10	—	—	3	8	7	—	—	7	10	5	—	—
Magaviselet	—	9	4	—	—	—	19	7	—	—	—	14	5	—	—	—	16	6	—	—

V. A tanulmányok eredményének áttekintése osztályonként.

Tantárgyak	V. osztály					VI. osztály					VII. osztály					VIII. osztály				
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott
Hittan	5	10	5	—	—	9	14	3	—	—	4	5	—	—	—	6	1	2	—	—
Magyar nyelv	6	7	7	—	—	2	4	19	1	—	1	1	7	—	—	3	1	5	—	—
Német nyelv	5	9	6	—	—	8	12	6	—	—	1	3	5	—	—	4	4	1	—	—
Francia nyelv	1	6	13	—	—	4	8	10	4	—	4	2	1	2	—	3	2	4	—	—
Bölcsészet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	2	—	—
Történelem	5	8	7	—	—	4	7	15	—	—	2	1	6	—	—	1	3	4	1	—
Mennyiségtan	2	8	10	—	—	6	10	10	—	—	1	2	6	—	—	3	3	3	—	—
Ábrázoló geometria	4	6	10	—	—	8	10	7	1	—	1	2	6	—	—	3	1	5	—	—
Természetrajz	1	9	10	—	—	3	13	10	—	—	—	5	4	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	2	—	1	4	4	—	—
Kémia	—	5	12	3	—	2	8	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szabadkézi rajz	4	8	8	—	—	5	12	8	1	—	3	6	—	—	—	2	4	3	—	—
Testgyakorlat	8	7	5	—	—	6	13	6	—	—	3	3	3	—	—	5	3	1	—	—
Magaviselet	—	9	11	—	—	—	12	14	—	—	—	3	6	—	—	—	7	2	—	—

VI. A tanulók születésük s szülei lakhelyének áttekintése.

Megyék	Születésük helye									Össze- sen	Szülők lakhelye								Össze- sen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I.		II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.		
Székely-Udvarhely város .	4	5	1	5	3	9	—	1	28	6	7	3	5	8	12	—	—	41	
Udvarhelymegye	3	5	3	4	1	2	1	—	19	3	6	4	4	1	2	2	—	22	
Aradmegye	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
Alsó-Fehérmegye	1	1	—	—	—	1	—	—	3	1	—	1	—	1	—	—	—	3	
Abauj-Tornamegye	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bács-Bodrogmegye	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Bármegye	—	1	—	1	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Biharmenye	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—	1	—	2	
Brassómegye	—	1	1	2	—	2	—	1	7	—	1	—	3	—	4	1	—	10	
B.-Naszódmegye	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
Csongrádmegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
Csikmegye	—	—	1	—	—	2	—	1	4	—	1	1	1	—	2	—	1	6	
Fogarasmegye	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
Fehérmegye	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hontmegye	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Háromszékmegye	—	—	1	1	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
Hunyadmegye	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Kisküküllőmegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	
Kolozsmegye	—	—	—	1	1	1	—	—	3	—	—	1	1	1	—	—	—	3	
Komárommegye	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krassó-Szörénymegye	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Maros-Tordamegye	1	1	—	—	—	1	1	—	4	—	1	—	—	—	—	1	—	2	
Máramarosmegye	—	1	—	—	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Nagyküküllőmegye	1	5	5	5	8	4	1	—	29	1	6	5	4	6	3	1	1	27	
Nógrádmegye	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Nyitra megye	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	2	
Pest-Pilis-Zsoltmegye	1	2	3	3	3	—	1	1	14	—	2	4	2	3	—	1	1	13	
Szebenmegye	—	1	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Temesmegye	—	—	1	1	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Torda-Aranyosmegye	1	—	1	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	2	
Torontálmegye	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Más állam	—	—	1	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
Összesen	13	26	20	23	20	26	9	10	147	13	26	20	23	20	26	9	10	147	

Értesítések a jövő iskolai évre.

Ócska tankönyveket nem szabad beszerezni. Az I. osztály tankönyvei csak a jövő tanév elején állapíttatnak meg, a többi osztályokban is csak olyan tankönyvek lesznek beszerezhetők, melyeket az igazgatóság kijelöl s melyek a Gyertyánffy Gábor-féle könyvkereskedésben lesznek kaphatók.

A) Feltételek a beiratáshoz.

1. A beiratásra f. évi szeptember hó 1., 2. és 3. napjainak délelőtti órái tüzetnek ki.

A javító, pótló és felvételi vizsgálatok ugyanazon napok délutáni óráiban tartatnak meg. Hivatalos órák 9—12. és d. u. 3—5.

2. A főreáliskola I. osztályába csak oly növendékek vétetnek fel, kik életök 9-ik évét már betöltötték s vagy arról, hogy a népiskola IV. alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mértékű képzettséggel bírnak. (1883. XXXI törvényczikk.)

A felvételi vizsgálat díja 10 frt.

3. A főreáliskola valamelyik osztályából a következő felsőbb osztályába csak az a tanuló léphet, ki az elvégzett osztály rendes tantárgyaiból — nem számítva ide a szépirást és tornázást — legalább is elégséges osztályzatot kapott.

4. Azon tanulók, kik más reáliskolából lépnek át, előbbi intézetők iskolai okmányaival tartoznak igazolni, hogy a megelőző osztályt a rendes tantárgyakból legalább is elégséges sikerrel végezték.

Azon tanulók, kik nyilvános gymnáziumból, polgári iskolából vagy felsőbb népiskolából a reáliskolába akarnak átlépni, kötelesek felvételi vizsgálatot tenni, mely vizsgálat az elhagyott iskola s a reáliskola tantervei közt mutatkozó különbözetre terjed ki.

Az ilyen kiegészítő vizsgálat díja tantárgyanként 5 frt.

5. Minden tanuló a felvételre személyesen és rendszerint atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azok külön megbizottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni. Ugyanakkor köteles minden tanuló bemutatni születési bizonyítványát, továbbá orvosi bizonyítványt arról, hogy mikor volt utolszor beoltva s milyen eredménnyel?

6. Ha valamely tanuló a fent kitett beiratási napokon valamely elfogadható ok miatt nem jelentkezett, felvétethetik az igazgató által a beiratás utolsó napjától számított 8 napon belül, ezentul jelentkezők felvétele a tank. kir. főigazgatóság által eszközöltetik.

7. Azok a szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekök, vagy gyámfiok felvételekor alkalmas helyettest tartoznak bejelenteni, kikre a házi nevelés és felügyelet tekintetében kötelességüket és jogukat átruházzák, hogy a gondviselésére bizott tanuló felől az igazgatóság vagy osztályfőnök értesítését elfogadhassa.

8. Azon tanulók, a kik betegség vagy egyéb fontos ok miatt az év végén vizsgálatot nem tehettek vagy megszakítani kénytelenek voltak, folyamodhatnak a tanári testülethez a következő iskolai év kezdetén tartandó pótló vizsgálatra való engedélyért. A betegség igazolására hatósági vagy hatóságilag megerősített orvosi bizonyítványt kell mellékelni. A pótló vizsgálat minden tantárgyra kiterjed, de díjat nem kell fizetni.

9. Azon tanulók, kik az év végén egy tantárgyból nyertek elégtelen tanjegyet és osztályismétlésre nem utasítottak, javító vizsgálatot tehetnek.

Azon tanulók, kik 2 kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, az igazgatóság útján a nagytekintetű főigazgatósághoz címzett s legkésőbb július 5-ig benyújtott folyamodványukban vizsgálati engedélyért kérelmezhetnek.

10. A felvételnél a következő díjak fizetendők: 2 frt beira-

tási díj; 1 frt könyvtári díj; 80 kr értesítő díj. E díjak fizetése alól senki sem menthető fel.

11. Az évi tandíj 18 frt, mely négy részletben: október 1., decz. 1-ig, február 1. és május 1-ig fizetendő. A tandíj fizetése alól azon szegénysorsu tanulók, kik jó magaviseletet és előmenetelt tanusítanak, az intézet igazgatóságához címzett s legújabb keletű hiteles szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványokra tandíjmentességet nyerhetnek, melyet mindaddig élveznek, míg az élvezhetésre szükséges fölvételeknek eleget nem tesznek. A folyamodványok a beiratás alkalmával nyújtandók be.

B) Latin nyelvi tanfolyam.

12. Azon növendékek részére, kiknek esetleg a latin nyelv ismeretére szükségük van, a nmélt. vallás- és közokt. min. 1891. évi 12,535. sz. intézménye értelmében az 1899—1900-ik iskolai évben is latinnyelvi tanfolyam is nyitattik négy tanfolyamban. Ezen tanfolyamokban mindazon tanulók résztvehetnek, a kik a megelőző osztályt, nem számítva a tornát, legalább elégséges eredményyel végezték. Az önként vállalkozók a tanfolyamból csak szülőik indokolt kérésére bocsáttatnak el.

C) Iskolai segélyek.

a) Dávid A. Mózes-féle ösztöndíj.

A nmélt. vallás- és közoktatásügyi min. 1893. évi 14434. sz. r. folytán főreáliskolánknál a Dávid A. Mózes-féle alap kamataiból az 1899—1900. iskolai évben 375 frtot fog segélyképpen kiosztatni, melyekre ezennel pályázat hirdettetik.

b) Tápiintézeti segély.

A főreáliskola mellett fennálló internátus konyhájáról 20 szegényebb sorsu, künn a városon lakó tanuló ebéddel való ellátást kaphat.

E kedvezményért a beiratások alkalmával külön e célra készített folyamodvánnyal kell folyamodni az intézet igazgatóságához.

XI.

Internatus.

A kir. áll. főreáliskolával kapcsolatosan a nagyméltóságú vallás- és közokt. minisztérium intézkedéséből egy, a szerényebb igényeknek megfelelő internatus szervezetet, melynek célja a főreáliskolába járó tanulókat gondos felügyeletben, tanításban és nevelésben részesíteni.

Az internatusba 65 tanuló vétetik fel, kik közül 20 tanuló egész díjat azaz 600 koronát, 10 tanuló 500 koronát, 10 tanuló 400 koronát, 10 tanuló 300 és 15 tanuló 200 koronát tartozik fizetni.

E helyekre az 1899—1900 tanévre ezennel pályázat hirdettetik.

1. Azon szülők vagy gyámok, kik fiaikat az internatusba felvétetni óhajtják, ebbeli kérésüket f. évi *julius 10-ig* az igazgatósághoz nyujtsák be pontosan megjelölve lakásukat. A kérelemhez melléklendők: *a)* legutóbb kelt iskolai bizonyítvány, *b)* testi épességét igazoló orvosi bizonyítvány, *c)* jogérvényes kötelezvény arról, hogy a szülők vagy helyetteseik a felvételi díjakat a kiszabott időben előre megfizetik, ruházatról, gyógytárról s más a tanulókat illető évközi kiadások fedezéséről gondoskodnak.

2. Azon szülék vagy gyámok, kik mérsékeltbb díj mellett óhajtják gyermekeiket felvétetni, legujabb keletű s az illetékes lelkész által is láttamozott vagyoni kimutatással is tartoznak kérésüket támogatni.

3. Az internatusi díj féléves részletekben előre fizetendő.

4. A felvett növendékek részére lakás, fűtés, világítás, mosás, felügyelet, időnként fürdés és ételmezés jár. Az ételmezés a következő: reggel kávé zsemlyével, ebéd 3 tál étellel (vasárnap és csütörtökön 4 tál étel), vacsora 1 tál étel, rendesen sült. Ezenkívül

dél előtt 10 órakor és délután 4 órakor egy-egy szelet kenyér jár. Minden más a tanítással járó költségeket a szülők vagy gyámok tartoznak hordozni.

5. A felvett tanulók a belépéskor a következő felszereléseket tartoznak magokkal hozni: *a)* egy-egy a téli és nyári időszakra való tisztességes ruházatot, téli köpenyt vagy kabátot és főrevalót; *b)* legalább két pár cipőt; *c)* ágyfelszerelés és pedig: 2 párnát, 1 paplant gombokkal, 2 paplanlepedőt gomblyukkal, 2 alsó lepedőt, 2—2 párnahéjat; *d)* fehéreneműt: 6 fehér inget, 6 lábravalót, 3 hálóinget; 12 zsebkendőt, 6 pár harisnyát, 4 törülköző kendőt, fésűket, ruha-, fog- és cipőkeféket. A fehéreneműekre azon szám himzendő, legalább is 2 cm. nagyságban, mely szám alatt a felvétel történt.

6. Az internatusba felvett növendékek az intézetet a megszabott sétákon kívül lehető ritkán s csak a szülék vagy helyetteseik kérelmére és kíséretében hagyhatják el.

7. Az internatus élvezete megszűnik, ha a tanuló, szülők vagy gyámok által be nem vallott ragályos vagy bármely veszélyes betegségben szenved, rossz magaviseletet s folytonos szorgalomhiányt tanusít.

8. Az értesítéshez egy kötelezvény is csatolandó, melyet a szülő, illetőleg a gyám szabályszerűen aláírni s legkésőbb 8 nap alatt az igazgatósághoz visszajuttatni tartozik, a felvétel elfogadásának igazolásául és biztosításául.

9. A 65 tanulón kívül még felvétetik 5 székely származású, legalább is jó előmenetelű tanuló teljesen ingyen. Ezek is éppen olyan felszerelésű folyamodványt tartoznak beadni, mint a többiek.

TARTALOM.

	Lap.
I. Adatok az iskola történetéhez	3
II. Tanári kar	9
III. A tanárok irodalmi működése	13
IV. Bevégzett tananyag	14
Írásbeli dolgozatok	34
V. A szertárak 1897—98.	37
VI. Kimutatás az intézet különböző pénzalapjairól	39
VII. Rendkívüli tantárgyak	41
Jelentés a tornavizsgálatról	43
Önképzőkör	44
VIII. Név- és érdemsorozat	45
IX. Statisztikai kimutatók	52
X. Értesítések a jövő iskolai évre	58
XI. Internatus	61

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that proper record-keeping is essential for transparency and accountability, particularly in financial reporting and compliance with regulatory requirements. The text notes that incomplete or inaccurate records can lead to significant legal and financial consequences for the organization.

2. The second section focuses on the role of internal controls in preventing fraud and errors. It describes how a robust system of internal controls, including segregation of duties, authorization procedures, and regular audits, can help identify and mitigate risks before they become major issues. The document stresses that these controls should be tailored to the specific needs and risks of the organization.

3. The third part of the document addresses the challenges of data management in the digital age. It highlights the need for secure and reliable data storage solutions, as well as the importance of data backup and recovery plans. The text also discusses the risks associated with data breaches and the potential impact on the organization's reputation and financial stability.

4. The final section discusses the importance of staying up-to-date with the latest industry trends and regulations. It encourages organizations to invest in ongoing training and development for their staff, as well as to regularly review and update their policies and procedures. The document concludes by emphasizing that a proactive and continuous approach to risk management is essential for long-term success and sustainability.

